

História kongresov

Sekcie nemocničných lekárníkov SLeK

1994 - 2018

XXX. kongres nemocničného lekárenstva, 13.10.– 14.10.2022, Bratislava

doc. PharmDr. Juraj Sýkora, CSc., PharmDr. Ľubica Slimáková, MPH

Sekcia nemocničných lekárníkov SLeK

III. PRACOVNÉ DNI NEMOCNIČNÝCH LEKÁRNIKOV

8. - 9. december 1994
NOÚ Bratislava

25 ročníkov

SEKCIA NEMOCNIČNÝCH LEKÁRNIKOV SLeK
SLOVENSKÁ ZDRAVOTNÍCKA UNIVERZITA
Ústav farmácie, Lekárska fakulta

XXVII. KONGRES NEMOCNIČNÉHO LEKÁRENSTVA

venovaný 25. výročiu založenia
Sekcie nemocničných lekárníkov SLeK

22. - 23. november 2018, Bratislava

Prehľad pracovných dní a kongresov 1994 - 2018

- III. PDNL, 8.-9.12.1994, NOÚ, BA
- IV. PDNL, 15.-17.11.1995, NOÚ, BA
- V. PDNL, 20.-22.11.1996, NOÚ, BA
- VI. PDNL, 5.-7.11.1997, NOÚ, BA
- VII. PDNL, 18.-20.11.1998, NOÚ, BA
 - *VII. sympózium klinickej farmácie*
- VIII. PDNL, 17.-19.11.1999, NOÚ, BA
- IX. PDNL, 15.-17.11.2000, Piešťany BA
- X. PDNL, 7.-9.11.2001, Piešťany

- XI. PDNL, 20.-22.11.2002, ÚVS Bárdošova, BA
- XII. PDNL, 19.-21.11.2003, ÚVS Bárdošova, BA
- XIII. PDNL, 10.-12.11.2004, ÚVS Bárdošova, BA
- XIV. PDNL, 9.-11.11.2005, ÚVS Bárdošova, BA
- XV. PDNL, 8.-10.11.2006, ÚVS Bárdošova, BA

Prehľad pracovných dní a kongresov 1994 - 2018

- XVI. PDNL, 21.-23.11.2007, ÚVS
Bárdošova, BA
- XVII. PDNL, 5.-7.11.2008, ÚVS
Bárdošova, BA
- XVIII. PDNL, 11.-13.11.2009, ÚVS
Bárdošova, BA
- XIX. PDNL, 10.-12.11.2010, ÚVS
Bárdošova, BA
- XX. PDNL, 9.-11.11.2011, ÚVS
Bárdošova, BA

- XXI. PDNL, 14.-16.11.2012, SZU, BA
- XXII. PDNL, 6.-8.11.2013, SZU, BA
- XXIII. PDNL, 12.-14.11.2014, Saffron,
BA
- XXIV. PDNL, 10.-11.11.2015,
NH Gate One, BA
- XXV. PDNL, 23.-24.11.2016,
NH Gate One, BA
 - *25. sympóziu klinickej farmácie*

Prehľad pracovných dní a kongresov 1994 - 2018

- XXVI. kongres nemocničného lekárstva, 23.-24.11.2017, NH Gate One, BA
 - *26. sympóziu klinickej farmácie*
- XXVII. kongres nemocničného lekárstva, 22.-23.11.2018, NH Gate One, BA

ODBORNÝ PROGRAM

8. december 1994 (štvrtok)

- 09.00-09.10 **Otvorenie**
Vyžiadané prednášky I.
Predsedníctvo: *S. Szúcsová, G. Balažovjehová*
- 09.10-09.20 Nemocničné lekárstvo a nemocniční lekárnici v rokoch 1989-1994
M. Ondráská, S. Szúcsová, D. Žaloudková (Lekáreň Beatrix, Martin)
- 09.20-09.40 Analýza nemocničného lekárstva v SR
J. Sýkora, M. Haríneková, S. Szúcsová (Ústavná lekáreň NOÚ, Bratislava)
- 09.40-09.50 Nemocničné lekárstvo - súčasť štátnej liekovej politiky
D. Tomek (Sekcia farmácie MZ SR)
- 09.50-10.00 Úlohy nemocničného lekárstva z pohľadu Asociácie nemocníc Slovenska
M. Benčát (Asociácia nemocníc Slovenska)
- 10.00-10.10 Postavenie, úlohy a perspektivy Ústavnej lekárne NOÚ.
Š. Korec (Národný onkologický ústav)
- 10.10-10.20 Vzťah Národnej poisťovne k nemocničným a verejným lekárniam v nemocničnom prostredí.
V. Chalupová (Fond zdravotného poistenia NP)
- 10.20-10.30 Súčasnosť a perspektivy cenotvorby liekov v SR
J. Slaný (Sekcia farmácie MZ SR)
- 10.30-11.00 DISKUSIA
- 11.00-11.30 PRESTÁVKA - OBČERSTVENIE - venujú pre všetkých účastníkov farmaceutické firmy

Vyžiadané prednášky II.
Predsedníctvo: *P. Švec, Š. Kišoň*

- 11.30-11.40 Veľkodistribúcia liekov a nemocničné lekárne
J. Pospíšil (Asociácia súkromných distribútorov liekov a liečív, zdravotníckeho materiálu a zdravotníckej techniky)
- 11.40-11.50 Podmienky vzniku a prevádzkovania nemocničných lekární v zmysle SVP
M. Lehocký, J. Špekker, A. Jančovičová (Oddelenie skúšobníctva a inšpekcie ŠUKL)
- 11.50-12.00 SLeK a nemocničné lekárstvo
J. Černák (Slovenská lekárska komora)
- 12.00-12.10 SFS a nemocničné lekárstvo
M. Chalabala (Slovenská farmaceutická spoločnosť)
- 12.10-12.20 Aspekty nemocničného lekárstva v pregraduálnej výchove farmaceutov
P. Švec (Farmaceutická fakulta UK)
- 12.20-12.30 Ďalšie vzdelávanie nemocničných lekárníkov
S. Szúcsová (Katedra lekárstva IVZ)
- 12.30-13.15 DISKUSIA
- 13.15-14.15 PRESTÁVKA - OBED - venuje pre všetkých účastníkov firma SmithKline Beecham
- VARIA I.**
Predsedníctvo: *O. Srníková, L. Trochanová*
- 14.15-15.15 Voľné prednášky
- 14.15-14.30 Vplyv galeniky na účinnosť a znášanlivosť liekov
M. Chalabala, M. Vitková (FaF UK, Bratislava)
- 14.30-14.40 Centralizovaná príprava cytostatík v NOÚ
A. Michnová, A. Bučková (Ústavná lekáreň NOÚ)
- 14.40-14.50 Parenterálne analgetiká
L. Božeková (Lekárska fakulta UK, Bratislava)
- 14.50-15.00 Enterálna výživa v nemocničnom prostredí
V. Koželová (Nemocničná lekáreň NsP Ružinov)
- 15.00-15.15 DISKUSIA

III. PRACOVNÉ DNI NEMOCNIČNÝCH LEKÁRNIKOV

8. - 9. december 1994
NOÚ Bratislava

- 15.15-15.45 Odborné vystúpenia farmaceutických firiem
- 15.15-15.25 Príprava zmesí pre kompletnú parenterálnu výživu v podmienkach nemocničnej lekárne D. Magna (Farmacia)
- 15.25-15.35 Prípravky firmy Upjohn pre nemocničné lekárne J. Virčík (Upjohn S.A.)
- 15.35-15.45 Farmaceutické prípravky Lachema a.s. J. Smolenová (Lachema a.s.)
- 18.00-22.00 **Spoločenský večer**
venuje firma Pharmex - Krka

Spoločný odchod autobusom do Limbachu o 18.00 h. z parkoviška IVZ na Kramároch.

9. december 1994 (piatok)

VARIA II.
Predsedníctvo: K. Strižová, K. Sýkorová

- 08.30-09.20 Voľné prednášky
- 08.30-08.40 Idea a realizácia liekového formulára v Slovenskej republike
J. Haľko, M. Kriška, P. Jonás (OKF NOÚ)
- 08.40-08.50 Príprava liekového formulára v nemocničnej lekární NsP Staré Mesto
L. Pártošová (Nemocničná lekáreň NsP Staré Mesto, Bratislava)
- 08.50-09.00 Personálne zabezpečenie a vzdelávanie ako súčasť manažmentu nemocničného lekárstva v zahraničí a u nás
G. Ottinger (Nemocničná lekáreň, Trnava)
- 09.00-09.20 DISKUSIA
- 09.20-10.00 Odborné vystúpenia farmaceutických firiem
- 09.20-09.30 Prehľad prípravkov Eli Lilly
J. Hanzelová (Eli Lilly + Elanco)
- 09.30-09.40 Glaxo - história a súčasnosť
M. Kulich (Glaxo Export Limited)
- 09.40-09.50 Nové antimykotikum Mycospor
B. Schönhauser (Bayer AG)
- 09.50-10.00 Prípravky firmy Orion
J. Drahošová (Orion Pharma International)
- 10.00-10.30 PRESTÁVKA - OBČERSTVENIE - venujú pre všetkých účastníkov farmaceutické firmy
- 10.30-11.50 Panelová diskusia:
"Perspektívy rozvoja nemocničného lekárstva"

Členovia panelu:
G. Balažovjehová, J. Budáčová, Š. Kisoň,
H. Moravčíková, P. Pecháč, L. Pártošová,
G. Ottinger, O. Srníková, K. Strižová, L. Trochanová
Moderátor: J. Sýkora
- 11.50-12.00 Záver pracovných dní

III. PRACOVNÉ DNI NEMOCNIČNÝCH LEKÁRNIKOV

8. - 9. december 1994
NOÚ Bratislava

Zoznam účastníkov
III. pracovných dní nemocničných lekárníkov
8.-9.12.1994, NOÚ, Bratislava

PharmDr. Andorová Rozália	Nem. lek., Želiezovce
Mgr. Andrášová Ludmila	Nem. lek., Spišská Nová Ves
Dipl. Ing. Balášová Elena	SmithKline Beecham
Mgr. Balažovjehová Gabriela	Nem. lek. FNŠP, Bratislava
Mgr. Baumgartnerová Vanda	Ustavná lek. NOÚ, Bratislava
Mgr. Bekerová Stanislava	Nem. lek., Michalovce
MUDr. Benčát Marián, CSC.	FN, Martin
PharmDr. Berčíková Iveta	Nem. lek., Banská Bystrica
Mgr. Bobeková Alžbeta	Nem. lek., Bardejov
MUDr. Božeková Lýdia, CSC.	Hoechst - Biotika
PharmDr. Budáčová Janka	Nem. lek., Bojnice
PharmDr. Bučková Andrea	Ustavná lek. NOÚ, Bratislava
PhMr. Černák Pavel	SLeK, Lučenec
MUDr. Drahošová Jana	Orion
PharmDr. Fedorová Darina	Nem. lek., Prešov
Mgr. Foltánová Milena	Nem. lek. FNŠP, Bratislava
Mgr. Fricová Stanislava	Ustavná lek., Vyšné Hágy
Mgr. Furková Marta	Nem. lek., Trnava
PharmDr. Gáliková Gabriela	Nem. lek., Trnava
PharmDr. Hačundová Jana	Nem. lek. Déreerova NsP, Bratislava
PharmDr. Hajtlová Jana	Nem. lek., Bardejov
MUDr. RNDr. Haľko Jozef	NOÚ, Bratislava
PharmDr. Hanzelová Jana	Eli Lilly
PharmDr. Harineková Mária	Nem. lek., Topoľčany
PharmDr. Havlin Miloš	Nem. lek., MOSR, Bratislava
Mgr. Hencelová Viera	Nem. lek., Handľová
Mgr. Hullová Mária	Nem. lek., Martin
RNDr. PhMr. Chalabala Milan, DrSc., prof.,	SFS, Bratislava
Mgr. Chalupová Vladislava	FZP NP, Bratislava
PharmDr. Ižayová Ružena	Upjohn
RNDr. Jančovičová Alena	ŠUKL, Bratislava
RNDr. Kišoň Štefan	Ustavná lek. UKVCH, Bratislava
RNDr. Kišoňová Katarína	KL ŠUKL, Bratislava
PharmDr. Konôpková Magda	Nem. lek., MOSR, Bratislava
MUDr. Korec Štefan, CSC.	NOÚ, Bratislava
Mgr. Kováčová Izabela	Nem. lek., Lučenec
PharmDr. Kováčová Viktória	Nem. lek., Rožňava
PharmDr. Koželová Viera	Nem. lek. Ružinov, Bratislava
Mgr. Kraszko Ivan	Hoechst-Biotika
PharmDr. Kulich Marián	Glaxo
PharmDr. Lantajová Daniela	Nem. lek., Martin
PharmDr. Lichnerová Ingeborg	Nem. lek., Zvolen
RNDr. Lehočký Mikuláš	ŠUKL, Bratislava
RNDr. Lukáčiková Edita, CSC.	IVZ, Bratislava
MUDr. Magna Darie, CSC.	Pharmacia
Mgr. Mazagová Iveta	Ustavná lek. NOÚ, Bratislava
Mgr. Michnová Anna	Ustavná lek. NOÚ, Bratislava
PhMr. Moravčíková Marta	Nem. lek., Žilina
PharmDr. Mudrochová Iveta	Nem. lek., Banská Bystrica
Mgr. Nagyová Andrea	Ustavná lek. NOÚ, Bratislava
Mgr. Olexová Rozália	Nem. lek., Košice

PhMr. Ondráská Margita	Verej. lekárňa, Martin
PharmDr. Ottinger Gabriel	Nem. lek., Trnava
RNDr. Pártošová Ludmila	Nem. lek. NsP Staré Mesto, Bratislava
Mgr. Pasiarová Jana	Nem. lek. MV SR, Bratislava
p.f. Pavliková Margita	Nem. lek., Levice
Mgr. Pavlovová Blažena	Nem. lek., Krupina
PharmDr. Pecháč Peter	Nem. lek., Piešťany
Mgr. Pintesová Klára	Nem. lek., Dunajská Streda
PharmDr. Pochová-Čizmárová Katarína	SmithKline Beecham
PharmDr. Posilná Mária	Nem. lek., nám. SNP, Košice
RNDr. Pospíšil Jozef	Drugimpex, Bratislava
Mgr. Rolinová Anna	Nem. lek., Rimavská Sobota
PharmDr. Rybáková Eva	Nem. lek., Poprad
PharmDr. Schönhauser Boris	Bayer
RNDr. Slaný Jozef, CSC.	MZ SR, Bratislava
Mgr. Slizová Renata	Nem. lek., Ilava
MUDr. Smolenová Janka	Lachema a.s.
PharmDr. Špekker Jozef	ŠUKL, Bratislava
Mgr. Šrámková Drahomira	Nem. lek., Veľký Krtíš
MUDr. Švec Pavel, DrSc., prof.	FaF UK, Bratislava
RNDr. Srníková Olga	Nem. lek. Déreerova NsP, Bratislava
RNDr. Strižová Katarína	Nem. lek., Bratislava - Ružinov
Mgr. Szócsová Mária	Nem. lek., Nitra
doc. RNDr. Szúcsová Silvia, CSC.	IVZ, Bratislava
PharmDr. Sýkora Juraj, CSC.	Ustavná lek. NOÚ, Bratislava
PharmDr. Sýkorová Katarína	Nem. lek. ÚTARCH, Bratislava
RNDr. Šarinay	Nem. lek., Trenčín
PharmDr. Šebejová Ema	Nem. lek., Prešov
RNDr. Škrinárová Anna	Nem. lek., Myjava
Mgr. Šlauková Emília	Nem. lek., Liptovský Mikuláš
PharmDr. Štenková Iveta	Nem. lek., Košice
RNDr. Štúň Jaroslav	Nem. lek., Snina
RNDr. Šusterová Silvia	Nem. lek. DFNSP, Bratislava
PharmDr. Tomek Dominik	MZ SR, Bratislava
PharmDr. Toporová Mária	Nem. lek., Považská Bystrica
PharmDr. Trochanová Ľubica	Nem. lek., Zvolen
Dr. Valkovová Ingrid	Pharmex - Krka
Mgr. Varečka Ján	Nem. lek., Trstená
PharmDr. Virčík Jozef	Upjohn
RNDr. Vitková Mária, CSC., doc.	FaF UK, Bratislava
RNDr. Weissová Hana	Nem. lek., Humenné
PharmDr. Wiedermanová Iveta	Nem. lek., Dunajská Streda
PharmDr. Zemiarová Janka	Ustavná lek. NOÚ, Bratislava
RNDr. Žaloudková Dagmar	Med-Art, Banská Bystrica

95. účastníkov

Odborné články o nemocničnom lekárstve v SR

v historickom prehľade

Nemocničné lekárstvo v 90. rokoch 20. storočia v Slovenskej republike

J. SÝKORA¹, S. SZÜCSOVÁ²

¹Ústavná lekárň, Národný onkologický ústav, Bratislava

²Katedra lekárstva, Slovenska postgraduálna akadémia medicíny, Bratislava

Novodobá história nemocničného lekárstva v Slovenskej republike začala v roku 1991 a bola výrazne ovplyvnená procesom privatizácie lekární v prvej polovici 90. rokov. Pôvodné lekárne, ktoré boli zriadené v rámci nemocníc s poliklinikou a ktoré poskytovali lekárenskú starostlivosť ambulantným pacientom a verejnosti, ako aj lôžkovým zariadeniam sa v mnohých prípadoch rozdelili na verejnú a nemocničnú lekárň. Toto rozdelenie lekární malo spravidla negatívny dôsledok na personálne, priestorové a materiálne vybavenie vznikajúcich nemocničných lekární. Dôležitú úlohu v sebauvedomovacom procese nemocničného lekárnika zohrala za neľahkých podmienok vytvorená Sekcia nemocničných lekárnikov Slovenskej lekárskej komory. Sekcia nemocničných lekárnikov SLeK v súčasnosti eviduje 73 nemocničných lekární, 2 výrobné infúzných roztokov a 1 výdajňu liekov, v ktorých na konci roka 1998 pracovalo 886 zamestnancov (z toho 234 farmaceutov a 328 farmaceutických laborantov). Zoznam nemocničných lekární s presným adresárom tvorí prílohu práce.

Kľúčové slová: história – nemocničné lekárstvo – Sekcia nemocničných lekárnikov SLeK – zoznam nemocničných lekární v SR

Pre niekoľko generácií farmaceutov, a ostatných zdravotníckych pracovníkov boli pojmy „nemocničný lekárnik“ alebo „nemocničné lekárstvo“ pojmami

hých iných krajinách. V 90. rokoch sa teoreticky aj prakticky etablovala koncepcia lekárskej starostlivosti ako vyššieho vývoiového stupňa klinickej farmá-

Pre niekoľko generácií farmaceutov, a ostatných zdravotníckych pracovníkov boli pojmy „nemocničný lekárnik“ alebo „nemocničné lekárstvo“ pojmami takmer neznámymi. Bolo to spôsobené organizačnou štruktúrou nášho lekárstva. Všetky lekárne (či už lekárne zriadené v priestoroch nemocníc s poliklinikou, alebo mimo nich) boli prostredníctvom Lekárenských služieb začlenenými zariadeniami OÚNZ, prípadne KÚNZ. Lekárne poskytovali lekárenskú starostlivosť ambulantným pacientom a verejnosti, kým lekárne zriadené v priestoroch NsP poskytovali lekárenskú starostlivosť navyše aj príslušnému lôžkovému zariadeniu. Práca lekárnik v lekárni zriadenej v nemocnici bola trojnásobne atraktívna, a to: priamym kontaktom s pacientom v lekárni, priamym kontaktom s lekármi a ostatnými zdravotníckymi pracovníkmi pri zabezpečovaní farmakoterapie lôžkových pacientov a nakoniec atraktívna vykonávaním takých odborných činností (išlo predovšetkým o prípravu sterilných liekových foriem a ich farmaceutickú kontrolu), ktoré spravidla nevykonávali lekárne mimo nemocníc. Vykonávanie všetkých týchto činností v tomto prostredí viedlo v mnohých prípadoch k sformovaniu špičkových odborníkov v lekárstve.

V zahraničí má nemocničné lekárstvo niekoľko-storočnú tradíciu. Prvá nemocničná lekáreň vznikla v 13. storočí vo Francúzsku. V 60. rokoch 20. storočia to boli práve nemocniční lekárnici, ktorí v USA dali impulz a položili základy vzniku a rozvoja klinicky orientovaného farmaceuta. Nasledovali búrlivé roky rozvoja klinickej farmácie nielen v USA, ale aj v mno-

hých iných krajinách. V 90. rokoch sa teoreticky aj prakticky etablovala koncepcia lekárenskej starostlivosti ako vyššieho vývojového stupňa klinickej farmácie, ktorá potvrdzuje a ďalej rozvíja úlohy klinicky orientovaného farmaceuta.

Na základe spoločensko-ekonomických zmien na Slovensku po roku 1989 bolo zrejmé, že sa zmeny dotknú aj zdravotníctva, a tým aj lekárstva. Legislatívny základ nemocničného lekárstva bol daný zásadami č. 5/1991 Vest. MZ SR na zriaďovanie a prevádzku nemocničných lekární. Zásady umožnili lôžkovým zariadeniam zriaďovať nemocničné lekárne ako organizačné zložky nemocnice. Vydaním týchto zásad sa začal postupný proces diferenciacie nemocničných a verejných lekární. V roku 1991 sa lekárne, ktoré boli zriadené v priestoroch príslušných nemocníc s poliklinikou (NsP) vyčlenili z lekárenských služieb a stali sa organizačnými zložkami príslušných NsP. Prípisom č. 129/1993-A zo dňa 8. 1. 1993 ostala odborná náplň týchto lekární zachovaná až do 30. 6. 1993. Týmto termínom zaniklo povolenie pre nemocničné lekárne na predaj liekov a výdaj liekov na lekárske predpisy. Keďže nemocničné lekárne spravidla zabezpečovali lieky aj pre ambulantných pacientov príslušných poliklínik, aby sa nezhoršila dostupnosť lekárenskej starostlivosti, odporúčalo Ministerstvo zdravotníctva SR prípisom č. 1376/1993-A zo dňa 17. 5. 1993 podľa podmienok rozdelenie týchto lekární na časť verejnú a nemocničnú za predpokladu, že nevznikne ani jedna z nich ako menejhodnotná, pričom prioritu mala mať nemocničná lekáreň. V procese rozdeľovania

lekárni sa nepostupovalo v každom prípade podľa prípisu MZ. Nie vždy mala prioritu nemocničná časť napriek tomu, že takto vznikajúce verejné lekárne sa privatizovali fyzickou alebo právnickou osobou a držiteľom povolenia na poskytovanie lekárenskej starostlivosti sa nestala príslušná NsP. Takto sa ochudobnili nemocničné lekárne o priestory a niekedy i o zariadenie.

Rozdelenie pôvodných lekární na nemocničné a verejné lekárne v rokoch 1993 – 1996 sa bolestne dotklo mnohých nemocničných lekární v SR nielen priestorovo a materiálno. Väčšina lekární nechcela stratit bezprostredný kontakt s pacientom. Súčasne boli platové podmienky oveľa výhodnejšie vo vznikajúcich verejných lekárnach, a preto sa začal exodus lekární z nemocničných do verejných lekární. Pre nedostatok lekární a farmaceutických laborantov v nemocničných lekárnach, pričom mnohokrát ani vedenia nemocníc pre túto skutočnosť nemali žiadne pochopenie v zmysle platovej stabilizácie pracovníkov nemocničných lekární, mnohé činnosti (napríklad príprava sterilných liekov a ich kontrola) v lekárnach zanikli. Navyše sa v roku 1993 pridružil obrovský psychický tlak na nemocničných lekárníkov z výrazného nedostatku finančných prostriedkov na zabezpečovanie liekov, laboratórných diagnostík a zdravotníckych pomôcok. Preto niet divu, že niektorí nemocniční lekárníci a farmaceutickí laboranti aj z tohto dôvodu odchádzali do verejných lekární, veľkodistribučných firiem, zastúpení farmaceutických výrobných podnikov.

Nepriaznivo ovplyvnila vývoj nemocničného lekárenstva aj tá skutočnosť, že až do roku 1997, kedy nadobudla účinnosť vyhláška MZ SR č. 40/1997, ktorou sa ustanovili štandardy pre minimálne personálne a materiálno-technické vybavenie niektorých druhov zdravotníckych zariadení, medzi ktoré patria i nemocničné lekárne, neboli v žiadnej norme uvedené požiadavky na zriaďovanie a prevádzku nemocničných lekární.

V tomto období sa postupne začala formovať skupina nemocničných lekárníkov, ktorí pocítovali potrebu užšej komunikácie medzi nemocničnými lekárníkmi. Z iniciatívy Mgr. M. Ondraskej z FN Martin, RNDr. D. Žaloudkovej z NsP Banská Bystrica, RNDr. E. Štalmachovej z NsP Bardejov, RNDr. O. Srníkovej a RNDr. Š. Kišoňa z NsP akademika L. Déreya v Bratislave v spolupráci s doc. RNDr. S. Szűcsovou, CSc., vedúcou Katedry lekárenstva SPAM v Bratislave sa od roku 1991 uskutočnilo niekoľko pracovných stretnutí nemocničných lekárníkov (v Bratislave, Banskej Bystrici, Bardejove), na ktorých sa riešili akútne problémy vznikajúceho nemocničného lekárenstva. Z podnetu Mgr. M. Ondraskej a RNDr. E. Štalmachovej vznikla v tomto období Sekcia nemocničných lekárníkov ako odborná sekcia Slovenskej lekárskej komory (SLeK). Pracovné stretnutia nemocničných lekárníkov od roku 1994 prerástli do každoročných novembrových Pracovných dní nemocničných lekárníkov, ktorých posledných šesť ročníkov zorganizovali pracovníci Ústavnej lekárne Národného onkologického ústavu v Bratislave. O úspešnosti tohoto podujatia svedčí stále rastúci počet účastníkov od 100 účastníkov na III. pracovných dňoch v roku 1994 do vyše 200 účastníkov na VIII. pracovných dňoch v roku 1999.

Sekcia nemocničných lekárníkov SLeK úzko spolupracovala a spolupracuje so Sekciou farmácie MZ SR, čoho výsledkom bolo aj vytvorenie Pracovnej komisie pre nemocničné lekárenstvo pri SF MZ SR v roku 1997, ktorej úlohou je spolupráca pri realizácii úloh MZ SR v oblasti nemocničného lekárenstva a liekovej politiky MZ SR v lôžkových zariadeniach ústavnej starostlivosti.

Od roku 1996 je Sekcia nemocničných lekárníkov SLeK členom Európskej spoločnosti nemocničných lekárníkov (EAHP). Umožňuje to úzku komunikáciu Sekcie s organizáciami nemocničných lekárníkov v celej Európe ako aj účasť na každoročných európskych kongresoch nemocničných lekárníkov a prostredníctvom EAHP aj kontakt s Americkou spoločnosťou lekárníkov zdravotných systémov (ASHP), združujúcou nemocničných lekárníkov v USA.

Napriek uvedeným skutočnostiam možno povedať, že v rokoch 1997 – 1998 sa personálne obsadenie nemocničných lekární začalo stabilizovať. V roku 1998 uskutočnila Sekcia nemocničných lekárníkov prieskum personálneho obsadenia v 73 nemocničných lekárnach, 2 výrobných infúzijských roztokov a v 1 výdajni liekov v Slovenskej republike (zo 79 oslovených), v ktorých pracovalo 828 zamestancov, z toho 234 lekárníkov a 328 farmaceutických laborantov.

Zoznam nemocničných lekární s adresárom je uvedený v prílohe č. 3.

A aké bude ďalšie odborné smerovanie nemocničných lekárníkov a nemocničného lekárenstva? Predovšetkým je potrebné nielen zlepšiť poskytovanie lekárenskej starostlivosti v lôžkových zariadeniach ústavnej starostlivosti, ale dosiahnuť, aby sa lekárenská starostlivosť poskytovala na úrovni porovnateľnej s vyspelými štátmi. V súčasnosti nemocničné lekárenstvo zabezpečuje činnosti uvedené na obr. 1.

Dalej ide o dobudovanie organizačnej štruktúry Sekcie nemocničných lekárníkov. Vo všetkých 8 krajoch SR bol vymenovaný krajský koordinátor nemocničného lekárenstva (Príloha č. 1) a bolo vymenovaných 8 odborných koordinátorov, ktorí reprezentujú jednotlivé odborné smery nemocničného lekárenstva (Príloha č. 2).

Koordinátorom pre styk so Slovenskou lekárníckou komorou je RNDr. O. Srníková, NsP sv. Cyrila a Metoda, Bratislava. Predsedom Sekcie nemocničných lekárníkov SLeK je PharmDr. J. Sýkora, CSc., NOÚ Bratislava a podpredsedkyňou Mgr. L. Kaplanová, FN Martin.

Rozvíja sa spolupráca aj MZ SR predovšetkým v oblasti sledovania spotreby liekov, laboratórných diagnostík a zdravotníckych pomôcok v lôžkových zdravotníckych zariadeniach SR. V spolupráci s Ústrednou komisiou pre racionálnu farmakoterapiu a liekovú po-

Príloha č. 1

KRAJSKÍ KOORDINÁTORI NEMOCNIČNÉHO LEKÁRENSTVA

Bratislavský kraj: RNDr. K. Strížová, NsP Ružinov, Bratislava
Trnavský kraj: PharmDr. G. Ottinger, NsP Trnava, od roka 1999 Mgr. Z. Hlinková, NsP Galanta
Trenčiansky kraj: Mgr. Anna Púryová, LO NsP Trenčín
Nitriansky kraj: PharmDr. Mária Szöcsová, NsP Nitra
Žilinský kraj: Mgr. L. Kaplanová, FN Martin
Banskobystrický kraj: PharmDr. L. Trochanová, NsP Zvolen,
od roka 1999 Mgr. K. Čupková, NSP Banská Bystrica
Prešovský kraj: PharmDr. L. Dupejová, NsP Svidník
Košícky kraj: PharmDr. M. Posilná, FNsP Košice

Príloha č. 2

ODBORNÍ KOORDINÁTORI NEMOCNIČNÉHO LEKÁRENSTVA

Klinická farmácia: PharmDr. K. Sýkorová, NÚTaRCH Bratislava
Príprava liekov: Mgr. O. Kačmárová
Príprava sterilných liekov: RNDr. M. Uhrškova, VIR DFNSP Bratislava
Príprava cytostatík: Mgr. A. Michnová, NOÚ Bratislava
Kontrola liekov: RNDr. A. Vachulová, FN Bratislava
Manažment a ekonomika: PharmDr. V. Koželová, SÚSCH, Bratislava
Laboratórne diagnostiká: RNDr. K. Machajová, NsP Ružinov, Bratislava
Zdravotnícke pomôcky: Mgr. M. Laznovská, NsP Ružinov, Bratislava.

VI. pracovné dni nemocničných lekárníkov a VII. sympóziom v klinickej farmácii

(5. 11. – 7. 11. 1997, NOÚ, Bratislava)

V dňoch 5. – 7. 11. 1997 sa v Národnom onkologickom ústave konali už VI. pracovné dni nemocničných lekárníkov, ktoré sa tento rok uskutočnili spolu so VII. sympóziom v klinickej farmácii. Organizátormi podujatia boli Sekcia nemocničných lekárníkov SLeK a Sekcia klinickej farmácie SFS. O vysokom záujme nemocničných lekárníkov, klinických farmaceutov, zástupcov farmaceutických firiem a veľkodistribučných organizácií svedčí aj doteraz najvyšší počet účastníkov tohto podujatia v histórii – 200, ako aj najvyšší počet vystavujúcich firiem – 26.

Úvodná prednáška PharmDr. J. Sýkora, CSc., predsedu Sekcie nemocničných lekárníkov SLeK a hlavného odborníka MZ SR pre odbor klinická farmácia na tému: „Nemocničné lekárenstvo a klinická farmácia v SR a perspektívy ich rozvoja“ predchádzala živé panelovej diskusii, na ktorej sa zúčastnili zástupcovia MZ SR, Štátneho ústavu pre kontrolu liečiv, Katedry lekárenstva IVZ, Farmaceutickej fakulty UK, Slovenskej farmaceutickej spoločnosti, Asociácie nemocníc Slovenska, Všeobecnej zdravotnej poisťovne a Asociácie distribútorov liekov a liečiv, zdravotníckeho materiálu a zdravotníckej techniky.

Na pracovných dňoch odzneli prednášky nemocničných a klinických lekárníkov, pracovníkov Farmaceutickej fakulty UK a zástupcov farmaceutických firiem. Nosné prednáškové témy boli zamerané na nové antiastmatiká a manažment astmy, na nové trendy v liečbe bolesti, na stratégiu liečby hypertenznej choroby. Výraznú odozvu vyvolala aj panelová diskusia na tému: Skúsenosti s verejnými súťažami na dodávky liekov, laboratórných diagnostík a zdravotníckych pomôcok.

Účastníci VI. pracovných dní a VII. sympóziom v klinickej farmácii vyjadrili v rámci programu a diskusií svoje stanoviská, názory a pripomienky k súčasnej situácii v nemocničnom lekárenstve a klinickej farmácii. Pracovné predsedníctvo pracovných dní ich zhrnulo do nasledujúcich záverov:

1. Súčasná ekonomická situácia v zdravotníctve ohrozuje zásobovanie nemocníc liekmi a zdravotníckymi pomôckami. Niektoré veľkodistribučné firmy odmietajú dodávať aj vitálne lieky na predfaktúry (platba vopred).

2. Zároveň poukazujeme na to, že stanovovanie finančných limitov na lieky a zdravotnícke pomôcky pre jednotlivé nemocnice zo strany MZ SR zlé ekonomické situáciu a nedostatok finančných zdrojov nerieša, nakoľko náklady na lieky a zdravotnícke pomôcky nie sú z väčšej časti priamo hrazené zdravotnými poisťovňami, ale sú hrazené v rámci úhrady lôžkodňa.

3. Upozorňujeme, že 7% dovozná príirážka sa vzťahuje aj na laboratórne diagnostiká, ktoré tvoria 10 až 15 % celkových nákladov na lieky. Bolo by vhodné, aby boli laboratórne diagnostiká oslobodené od dovoznej príirážky, tak ako je to v prípade liekov.

4. Účastníci pracovných dní privítali skutočnosť, že MZ SR schválilo popri koncepcii odboru lekárenstvo aj koncepcie štyroch nových farmaceutických odborov: klinickej farmácie, farmaceutickej technológie, farmaceutickej kontroly a zabezpečovania kvality liekov a farmaceutickej analytiky.

Prijaté koncepcie sa tak môžu stať legislatívnym predpokladom pre plnohodnotný rozvoj všetkých farmaceutických činností. Účastníci pozitívne hodnotili predovšetkým definovanie nemocničnej lekárne ako zdravotníckeho oddelenia poskytujúceho lekárenskú starostlivosť v lôžkových zariadeniach s možnosťou poskytovať špecializovanú lekárenskú starostlivosť i ambulantným pacientom. Súčasne konštatovali, že sa prijatím koncepcií lekárenstva a klinickej farmácie podarilo prekonať dlhoročný legislatívny a praktický rozpor medzi lekárenstvom a klinickou farmáciou. V zmysle nových koncepcií sa klinická farmácia stáva integrálnou súčasťou lekárenstva ako jej nadstavbovú špecializáciu. V organizačnej štruktúre nemocničných lekární sa táto skutočnosť premieta do zriadenia Oddelení klinickej farmácie nemocničných lekární.

K rozlišovaniu lekární na lekárne verejné a nemocničné však účastníci považujú za potrebné opakovane vyjadriť tento názor:

Uzavretie verejných častí nemocničných lekární, rozdelenie nemocničných lekární na štátnu nemocničnú lekáreň a súkromnú verejnú lekáreň bolo zbytočné. V mnohých prípadoch došlo k rozdeleniu na úkor priestorového a prístrojového vybavenia a personálneho obsadenia nemocničných lekární. Nebol vyriešený spôsob financovania nemocničných lekární, ktorým sa bez alternatívneho riešenia odobrala možnosť uplatňovania obchodného rozpätia voči svojim odberateľom. Súkromným verejným lekárniam vzniknutým rozdelením nemocničnej lekárne táto možnosť samozrejme zostala. Tieto verejné lekárne sa tak stali najprosperujúcejšími lekárnami medzi všetkými verejnými lekárnami v SR. Podľa názoru účastníkov mali tieto verejné lekárne zostať v majetku nemocníc a úhrady za poskytovanie lekárenskej starostlivosti by boli účtované príslušnej nemocnici. Tento spôsob prevádzkovania nemocničných lekární s ambulantným výdajom je úplne samozrejímavý v Českej republike a nie je nikým spochybňovaný. V SR sa vyskytujú aj prípady, v ktorých verejná lekáreň poskytuje lekárenskú starostlivosť súčasne aj lôžkovému zariadeniu. Nemocničným lekárniam sa táto možnosť zo strany MZ SR striktnie zakazuje. Celá problematika je navyše komplikovaná odborným usmernením MZ SR o povinnosti nemocničnej lekárne poskytovať lekárenskú starostlivosť odborným onkologickým ambulanciam (Odborné usmernenie MZ SR zo dňa 21. 10. 1996 číslo 2313/1996.).

Nemocničné lekárne majú záujem poskytovať vysoko špecializované lekárenské služby pre ambulantných pacientov, zároveň však požadujú, aby sa legislatívne doriešili spô-

sob úhrady prevádzkových nákladov spojených s poskytovaním týchto služieb.

5. Účastníci požadujú, aby bolo MZ SR zabezpečené dodržiavanie odborného usmernenia MZ SR č. 366/96-A zo dňa 1. marca 1996, na základe ktorého štátne rozpočtové a štátne príspevkové organizácie sú povinné zabezpečovať lieky a zdravotnícke pomôcky prostredníctvom nemocničných lekární.

6. Účastníci opakovane apelujú na Odbor farmácie MZ SR o vydanie Odborného usmernenia pre zriadenie a prevádzkovanie nemocničných lekární s detailným spracovaním funkcií, štruktúry a personálneho obsadenia nemocničnej lekárne, aby nedochádzalo k dezinterpretácii posolania a spektra činností poskytovaných nemocničnou lekárnou. Doterajšie predpisy (Zásady na zriadenie a prevádzku nemocničných lekární, Vestník MZ SR, časť 9 – 10, 25. júna 1991, číslo 2254/1991 a Štandardy pre minimálne personálne a materiálno-technické vybavenie lekární a výdajní zdravotníckych pomôcok a zdravotníckych potrieb, príloha č. 2, vyhlášky MZ SR č. 40/1997 Z. z.) túto problematiku komplexne neriešia. Na porovnanie treba uviesť, že podobné odborné usmernenie pre verejnú lekáreň sa systematicky upravuje a v súčasnosti platí už jeho tretia úprava.

7. Potrebu Odborného usmernenia pre zriadenie a prevádzkovanie nemocničných lekární jednoznačne riešia problematiku nemocničných lekární, dokumentuje aj dezintegrácia Ústavnej lekárne DFNSP v Bratislave.

Účastníci protestujúci proti dezintegrácii a oddelení Oddelenia kontroly Ústavnej lekárne DFNSP, čo vážne narušuje funkčnosť ústavnej lekárne a žiadajú jeho opätovné pričlenenie k nemocničnej lekární v zmysle platných predpisov.

8. V súvislosti s pripravovaným Zákonom o lieku a zdravotníckych pomôckach, ktorý má prijať NR SR v roku 1998, máme k jeho zneniu v miestach týkajúcich sa nemocničného lekárenstva tieto pripomienky, ktoré žiadame zapracovať do textu zákona:

Druhá časť §3 odstavec 3 – poslednú vetu doplniť:

Fyzická osoba, ktorá nemá odbornú spôsobilosť, môže zaoberať sa s liekmi a zdravotníckymi pomôckami, ak si ustanoví odborného zástupcu, s výnimkou poskytovania lekárenskej starostlivosti vo verejnej a v nemocničnej lekární.

Siedma časť §34 odstavec 3 – poslednú vetu doplniť:

Určená je na prípravu a výdaj liekov a zdravotníckych pomôcok oddeleniam tohto zdravotníckeho zariadenia na základe objednávky a iným zdravotníckym zariadeniam, pre ktoré nie je ekonomicky výhodné zriadenie vlastnej nemocničnej lekárne.

Ďalej žiadame v tomto odstavci doplniť v zmysle koncepcie odboru lekárenstva (Vestník MZ SR, zo dňa 16. 10. 1997, ročník 45, časť 14 – 15):

Nemocničné lekáreň môžu poskytovať špecializovanú lekárenskú starostlivosť i ambulantným pacientom v rozsahu určenom MZ SR.

Siedma časť §38 odstavec – doplniť prvú vetu:

Vo verejných lekárnách a v pobočkách verejných lekární sa môžu lieky vydávať a predávať, v nemocničných lekárnách sa môžu lieky vydávať a predávať formou fakturácie zdravotníckym zariadeniam, ktoré nemajú zriadenú vlastnú nemocničnú lekáreň.

Siedma časť §40 odstavec 11 – opraviť písmeno c) upraviť:

Názov lieku alebo zdravotníckej pomôcky:

Zdôvodnenie:

Kód lieku a zdravotníckej pomôcky automaticky prideluje počítačový program využívaný v lekárenstve v zostávách používaných pri fakturovaní.

9. Pripomienky k návrhom vyhlášok k zákonu o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní:

Vyhláška MZ SR o správnej výrobnéj praxi a správnej distribučnej praxi v znení ako je predkladaná, nepokryje celú problematiku o správnej výrobnéj praxi vo všetkých zdravotníckych zariadeniach, a preto v takomto nemôže nahradiť Vyhlášku č. 386/1990.

Prvá časť §11 odstavec 3 – doplniť o východiskové látky používané na výrobu neparenterálnych liečiv.

10. Sekcia NL SLeK navrhuje zriadenie pracovnej komisie pre nemocničné lekárenstvo pri Odbore farmácie MZ a vyzýva na užšiu spoluprácu s Odborom farmácie MZ SR pri tvorbe legislatívnych noriem týkajúcich sa nemocničného lekárenstva, pričom opätovne upozorňuje na neaplikovateľnosť Zákona o verejnom zaobstarávaní tovarov a služieb v terajšom znení na lieky a zdravotnícke pomôcky. Preto je potrebné o tejto aktuálnosti viesť vecnú diskusiu na pôde MZ SR.

11. V snahe rozvíjať klinickú farmáciu je potrebné sústrediť sa predovšetkým na tieto oblasti:

a) Zabezpečovať, podporovať a rozširovať vstup klinických farmaceutov v nemocniciach do procesu účelnej a bezpečnej liečby hospitalizovaných pacientov využívajúc predovšetkým konzultačné telefonické rady, priamu účasť na vizitách lôžkových oddelení, prácu v komisiách pre racionálnu farmakoterapiu a pri tvorbe nemocničných liekových formulárov.

b) Zabezpečovať postgraduálne vzdelávanie v klinickej farmácii prostredníctvom IVZ, resp. výmennými stážami medzi poprednými pracoviskami klinickej farmácie. Iniciovat opätovné vytvorenie Subkatedry klinickej farmácie IVZ a siete akreditovaných pracovísk pre klinickú farmáciu.

c) Iniciovat, podporovať a zabezpečovať publikačnú činnosť klinických farmaceutov.

d) Stimulovať účasť na farmakoekonomických hodnoteniach liekov v nemocniciach.

12. Prehlibovať spoluprácu s Farmaceutickou fakultou UK pri oboznamovaní študentov s poskytovaním lekárenskej starostlivosti v nemocničných lekárnách. Iniciovat záujem študentov o nemocničné lekárenstvo, ktoré bolo zaradené ako nepovinný predmet v 5. ročníku štúdia na FaF UK, ale doteraz ani jeden zo študentov neprejavil o tento predmet záujem.

13. SLeK v svojej činnosti bude úzko spolupracovať s ANS, pričom deleguje PharmDr. L. Kaplánovi z Fakultnej lekárne Martín ako svojho zástupcu pri ANS.

14. Štruktúra Sekcií NL SLeK:
Z dôvodu, že v roku 1998 bude definovaná nová štruktúra SLeK je potrebné:

a) Systematicky zvyšovať členstvo nemocničných lekárníkov v Sekcii NL SLeK.

b) Vypracovať presný menný zoznam nemocničných lekárníkov, ktorí sú členmi SLeK v roku 1997 a 1998 a ktorí budú oprávnení voliť predsedov a podpredsedov Krajských sekcií NL a Sekcie NL SLeK.

c) Účastníci navrhujú, aby nemocniční lekárníci v jednotlivých krajoch zriadili Krajské sekcie nemocničných lekárníkov SLeK. Nemocniční lekárníci budú v krajoch priamo voliť

VYHODNOTENIE PRIESKUMU POUŽÍVANIA NEMOCNIČNÝCH LIEKOVÝCH FORMULÁROV V SR V ROKU 1998

PharmDr. Juraj Sýkora, CSc.

Mgr. Zuzana Obšatníková

1. Úvod

Príkaz ministra zdravotníctva Slovenskej republiky z 5. júna 1995 č. 8 uložil zdravotníckym zariadeniam ústavnej starostlivosti zostaviť a záväzne používať nemocničný liekový formulár (1).

Nemocničný liekový formulár (NLF) je písomný zoznam hromadne vyrábaných liečivých prípravkov, určený na výber a preskripciu liekov v danom liečebnom zariadení. Je záväzný pre všetkých odborných zdravotníckych pracovníkov, aktuálne doplňovaný a každoročne revidovaný (2). Obsahuje liečivé prípravky, ktoré odborní pracovníci zdravotníckeho zariadenia považujú za najvhodnejšie z hľadiska účelnosti, bezpečnosti, efektívnosti a ceny. Jeho súčasťou sú aj

a vytýčenie priorít pre ďalšie skvalitnenie formálnej a odbornej úrovne.

Formálna analýza sa zamerala na sledovanie týchto údajov: zloženie redakčnej rady, dátum poslednej aktualizácie, počet hromadne vyrábaných liečivých prípravkov (HVL) zaradených do nemocničného liekového formulára, jeho štruktúra a ďalšie informácie uvedené v nemocničnom liekovom formulári.

Termín zaraďovania nemocničných liekových formulárov do súboru bol október až december 1998. Skúmaný súbor tvorilo 59 nemocničných liekových formulárov, ktoré boli v danom čase platné v jednotlivých zdravotníckych zariadeniach ústavnej starostlivosti.

Kvantitatívne hodnotenie nemocničných liekových formulárov používaných v zariadeniach ústavnej starostlivosti v Slovenskej republike

J. SÝKORA¹, D. BRATKOVÁ²

¹Ústavná lekáreň, Národný onkologický ústav, Bratislava

²Nemocničná lekáreň, NsP Nová Baňa

Pracovná komisia pre nemocničné lekárstvo pri Odbore liekovej politiky Sekcie zdravotnej starostlivosti Ministerstva zdravotníctva SR a Ústredná komisia pre racionálnu farmakoterapiu a liekovú politiku Ministerstva zdravotníctva SR uskutočnila v mesiacoch apríl a máj 2001 prieskum zameraný na kvantitatívne hodnotenie nemocničných liekových formulárov (NLF) používaných v zariadeniach ústavnej starostlivosti (ZÚS) v Slovenskej republike.

Na prieskume sa zúčastnilo 94 zdravotníckych zariadení (89 % oslovených zariadení). 93 z nich zaslalo vyplnený alebo čiastočne vyplnený dotazník a 82 zariadení zaslalo nemocničný liekový formulár, ktorý bol v danom čase platný v príslušnom zdravotníckom zariadení ústavnej starostlivosti.

Priemerný počet strán v NLF v súbore 82 NLF bol 29 (interval od 5 do 109 strán). ATC členenie využívalo 79 % NLF, abecedný zoznam hromadne vyrábaných liekov (HVL) 29 % NLF, ATC členenie a súčasne abecedný zoznam HVL 16 % NLF, obchodné názvy HVL 98 % NLF, generické názvy účinných látok 26 % NLF, kód ŠÚKL 68 % NLF, liekovú formu HVL 100 % NLF, veľkosť balenia 79 % NLF, ceny liekov 21 % NLF a zloženie redakčnej rady len 11 % NLF. Do 21 nemocničných liekových formulárov (26 %) boli zaradené aj niektoré z 11 druhov ďalších informácií pre užívateľov NLF: preskripčné a indikačné obmedzenia, výrobca hromadne vyrábaných liekov, kategorizácia, predpisovanie, objednávanie a výdaj antiinfekčných liekov nemocničnou lekárnou, spôsob uhrádzania liekov zdravotnou poisťovňou, cena za DDD, spôsob aplikácie vybraných liekov, zoznam antidot, spotreba hromadne vyrábaných liekov za rok, denné definované dávky liečiv, názov veľkodistribútora liekov, zoznam esenciálnych liekov.

Priemerný počet účinných látok v NLF sa pohyboval od 62 do 1 200 a celkový priemer za SR bol

Názory nemocničných lekárníkov na vznik, súčasnosť a budúcnosť nemocničného lekárenstva v Slovenskej republike

J. SÝKORA

Ústavná lekáreň, Národný onkologický ústav, Bratislava

Po roku 1989 sa transformácia zdravotníctva dotkla predovšetkým lekárenstva. Začali vznikať neštátne verejné lekárne a súčasne prebiehala privatizácia lekární. Lekárne v nemocniciach museli ukončiť poskytovanie lekárenskej starostlivosti pre ambulantných pacientov a transformovali sa na nemocničné lekárne poskytujúce lekárenskú starostlivosť len oddeleniam príslušnej nemocnice. Tento proces bol pre pracovníkov lekární v nemocniciach veľmi zložitý. V marci 1999 sa v súbore 45 nemocničných lekárníkov, reprezentujúcich takmer 20 % všetkých nemocničných lekárníkov v SR, poskytujúcich lekárenskú starostlivosť v 35 nemocničných lekárnách (z celkového počtu 73 v SR) uskutočnil prieskum ich názorov na vznik, súčasnosť a budúcnosť nemocničného lekárenstva v SR.

V názoroch nemocničných lekárníkov rezonuje nesúhlas s rozhodnutím MZ SR z roku 1993 o odčlenení verejných častí nemocničných lekární (87 % nemocničných lekárníkov). Odčlenenie ambulancie malo za následok stratu priameho kontaktu nemocničného lekárníka s pacientom, čo mnohých nemocničných lekárníkov viedlo k odbornej frustrácii (76 %). Východisko vidia nemocniční lekárníci v užšom kontakte s pacientmi na oddeleniach nemocníc (80 %) a/alebo v návrate k nemocničným lekárnám s ambulanciou (82 %). Zásobovanie nemocníc verejnými lekárnami považujú nemocniční lekárníci za legislatívne nedoriešené a odborne a ekonomicky nevýhodné (89 %). Za hlavné úlohy nemocničnej lekárne považujú nemocniční lekárníci zabezpečovanie liekov, laboratórných diagnostík a zdravotníckych pomôcok (76 %) a informačno-konzultačnú činnosť (33 %). V pracovnej náplni nemocničných lekárníkov v súčasnosti dominujú logistické činnosti (zabezpečovanie liekov, zdravotníckych pomôcok a laboratórných diagnostík – 87 % a ekonomicko – administratívne činnosti – 71 %), ktoré sú zabezpečované v zložitých finančných podmienkach nemocníc. Prevalencia týchto logistických činností v práci nemocničných lekárníkov patrí k hlavným oblastiam nespokojnosti nemocničných lekárníkov (58 %) spolu s pracovným stresom (53 %). Naopak pocit seberealizácie prináša informačno-konzultačná činnosť poskytovaná lekárom a ostatným zdravotníckym pracovníkom (47 %) a príprava liekov v lekární (11 %). Na posilnenie odborných činností bude však potrebné aj zvýšenie počtu nemocničných lekárníkov pracujúcich v nemocničných lekárnách. Súčasný priemer je len 3,2 nemocničných lekárníkov na jednu nemocničnú lekáreň. Ďalšie vzdelávanie nemocničných lekárníkov navrhujú respondenti zamerať predovšetkým na ďalšie vzdelávanie v pokrokoch vo farmakoterapii (36 %), vo využívaní výpočtovej techniky v práci nemocničného lekárníka na riešenie odborných úloh (24 %), v aktuálnej zdravotníckej legislatíve (24 %), klinickej farmácii (16 %), manažmente (16 %), farmakoeconomike (16 %) a zdravotníckych pomôckach (11 %). Sekcia nemocničných lekárníkov, ktorá je stavovskou organizáciou nemocničných lekárníkov, postupne získava dôveru nemocničných lekárníkov, o čom svedčí aj ich výrazný záujem o členstvo (82 %).

Kľúčové slová: dotazníkový prieskum – nemocničné lekárenstvo v SR – vznik nemocničného lekárenstva SR – súčasnosť nemocničného lekárenstva SR – budúcnosť nemocničného lekárenstva SR – pracovná náplň nemocničného lekárenstva v SR

Súčasný stav prípravy sterilných liekov v nemocničných lekárňach a výrobniach infúzných roztokov v Slovenskej republike

M. UHRÍKOVÁ¹, J. SÝKORA²

¹Výrobňa infúzných roztokov, Detská fakultná nemocnica s poliklinikou, Bratislava

²Ústavná lekáreň, Národný onkologický ústav, Bratislava

V mesiacoch september – október 2000 sa v 73 nemocničných lekárňach a 3 výrobniach infúzných roztokov uskutočnil prieskum zameraný na súčasný stav prípravy sterilných liekov v nemocničných lekárňach a výrobniach infúzných roztokov v Slovenskej republike. Príprava sterilných liekov v Slovenskej republike sa v súčasnosti realizuje v 7 nemocničných lekárňach (t. j. v 10 % nemocničných lekární v SR) a v 3 výrobniach infúzných roztokov. Prípravu sterilných prípravkov zabezpečuje na týchto 10 pracoviskách 65 zamestnancov, z toho je 13 farmaceutov a 25 laborantov. Vykonávajú 9 základných činností, pričom 6 činností je výrobného charakteru a 3 činnosti majú logistický charakter. Spektrum sterilných prípravkov pripravovaných v OPSL a VIR v súčasnosti tvorí takmer 40 rôznych prípravkov. Budúcnosť týchto pracovísk je napriek personálnej stabilizácii ohrozená úplne nedostatočnými investíciami do ich prístrojového vybavenia. Hlavnými prioritami v príprave sterilných liekov v súčasnosti a blízkej budúcnosti v slovenských podmienkach sú príprava špeciálnych infúzných roztokov v šaržiach, infúzných roztokov pre individuálneho pacienta a príprava úplnej parenterálnej výživy typu all in one. Veľkou výzvou pre slovenských nemocničných lekárníkov zostáva príprava infúzných zmesí priamo na oddeleniach nemocníc.

K l ú č o v é s l o v á: nemocničné lekárstvo v Slovenskej republike – príprava sterilných prípravkov – oddelenie prípravy sterilných liekov nemocničných lekární – výrobňa infúzných roztokov – prieskum v nemocničnom lekárstve

Ešte v polovici 80. rokov bola príprava sterilných liekov v nemocničných lekárňach a výrobniach infúzných roztokov neoddeliteľnou súčasťou pracovnej náplne lekárníkov v početných lekárňach a výrobniach infúzných roztokov. Realizovala sa v 27 oddeleniach prípravy sterilných liekov nemocničných lekární a v 5 výrobniach infúzných roztokov. V druhej polovici 80. rokov sa začínajú objavovať problémy s prípravou sterilných liekov v nemocničných lekárňach a výrobniach infúzných roztokov.

Z týchto dôvodov sa v roku 2000 Sekcia nemocničných lekárníkov SLeK rozhodla vykonať prieskum stavu prípravy sterilných liekov v oddeleniach prípravy sterilných liekov nemocničných lekární a vo výrobniach infúzných roztokov.

Nemocničné lekárne v Slovenskej republike a ich personálne obsadenie

J. SÝKORA¹, L. DUPEJOVÁ²

¹Ústavná lekáreň, Národný onkologický ústav, Bratislava

²Nemocničná lekáreň, nemocnica s poliklinikou, Svidník

Nemocničné lekárenstvo v Slovenskej republike má za sebou takmer desaťročie zložitého vývoja. Nemocničné lekárne prešli dramatickými prevádzkovými a personálnymi zmenami. Komplexný dotazníkový prieskum realizovaný na konci roka 1998 analyzoval počet zriadených nemocničných lekární v zariadeniach ústavnej starostlivosti a ich personálne obsadenie. V 74 lôžkových zariadeniach je zriadených 73 nemocničných lekární, 2 výrobné infúzných roztokov a 1 výtlačňa liekov, ktoré zásobujú spolu 39 840 lôžok. Najmenej 39 lôžkových zariadení nemá vlastnú nemocničnú lekáreň a zásobujú ich verejné lekárne. 50 nemocníc prenajíma priestory na verejnú lekáreň, z ktorých 37 vzniklo rozdelením nemocničnej lekárne. Okrem toho 6 nemocníc má vlastnú verejnú lekáreň. V lekárenských zariadeniach nemocníc pracuje 886 pracovníkov, z toho je 234 farmaceutov (26,4 %) a 328 farmaceutických laborantov (37,0 %). V nemocničných lekárnach je dominantné zastúpenie žien – 830 pracovníčok (93,7 %). Mužov je len 56 (6,3 %), z toho 19 farmaceutov a 2 farmaceutickí laboranti. Priemerný vek farmaceutov je 45 rokov a farmaceutických laborantov 41 rokov. V celoslovenskom priemere pracujú v jednej nemocničnej lekární 3 farmaceuti, 4 farmaceutické laborantky a 4 iní pracovníci a poskytujú lekárenskú starostlivosť zariadeniu ústavnej starostlivosti s priemerným počtom 537 lôžok. Na jedného farmaceuta pripadá priemerne 170 lôžok. Na naplnenie požiadaviek správnej lekárenskej praxe na minimálne personálne obsadenie nemocničnej lekárne chýba v nemocničných lekárnach najmenej 38 farmaceutov a 27 farmaceutických laborantov. Postupne rastie počet verejných lekární zásobujúcich lôžkové zariadenia, a preto je potrebné prehodnotiť vzťah a kompetencie medzi nemocničnými a verejnými lekárnami pri poskytovaní lôžkovej ale aj ambulantnej lekárenskej starostlivosti.

Kľúčové slová: nemocničné lekárenstvo v Slovenskej republike – nemocniční lekárnici – nemocniční farmaceutickí laboranti – personálne obsadenie nemocničných lekární.

Náklady na lieky, diagnostické zdravotnícke pomôcky in vitro a zdravotnícke pomôcky v zariadeniach ústavnej starostlivosti v Slovenskej republike v rokoch 1999 a 2000

J. SÝKORA

Ústavná lekáreň, Národný onkologický ústav, Bratislava

Pracovná komisia pre nemocničné lekárenstvo pri Odbore štátnej liekovej politiky Sekcie stratégie zdravotnej starostlivosti MZ SR uskutočnila v zariadeniach ústavnej starostlivosti v SR dotazníkový prieskum, ktorého cieľom bolo zistiť náklady na lieky, na diagnostické zdravotnícke pomôcky in vitro (ďalej laboratórne diagnostiká) a zdravotnícke pomôcky v rokoch 1999 a 2000.

Za rok 1999 bolo vyhodnotených 80 zdravotníckych zariadení s celkovým počtom 35 418 lôžok. Celkové náklady predstavovali čiastku vo výške 3 966 527 623,78 Sk, z toho 46,4 % tvorili náklady na lieky, 15 % náklady na laboratórne diagnostiká a 38,6 % náklady na zdravotnícke pomôcky. Priemerné celkové náklady na jedno lôžko boli v zariadeniach ústavnej starostlivosti v roku 1999 111 991,86 Sk/lôžko, z toho na lieky 51 960,99 Sk, na laboratórne diagnostiká 16 816,67 Sk a na zdravotnícke pomôcky 43 214,20 Sk.

Za rok 2000 bolo vyhodnotených 106 zdravotníckych zariadení s celkovým počtom 40 595 lôžok. Celkové náklady predstavovali čiastku 4 665 745 893,47 Sk, z toho 43,8 % tvorili náklady na lieky, 13,8 % náklady na laboratórne diagnostiká a 42,4 % náklady na zdravotnícke pomôcky. Priemerné celkové náklady na jedno lôžko v zariadeniach ústavnej starostlivosti v roku 2000 boli 114 934,00 Sk/lôžko, z toho na lieky 50 290,41 Sk, na laboratórne diagnostiká 15 877,17 Sk a na zdravotnícke pomôcky 48 766,42 Sk.

V súbore 77 zariadení ústavnej starostlivosti, pri ktorých boli dostupné údaje za rok 1999 aj za rok 2000 sa vykonalo porovnanie nákladov. Počet lôžok v tomto súbore bol v roku 1999 34 666 a v roku 2000 klesol na 34 326. Celkové náklady v roku 2000 boli 4 551 287 239,66 Sk a stúpili v porovnaní s rokom 1999 o 15,9 %. Náklady na lieky vzrástli o 7,6 %, náklady na laboratórne diagnostiká o 8,2 % a náklady na zdravotnícke pomôcky o 13,9 %.

Odborný pracovný profil nemocničných lekární a nemocničných lekárníkov v SR

Dotazníkový prieskum

J. SÝKORA

Ústav ná lekáreň, Národný onkologický ústav, Bratislava

Dramatické zmeny v nemocničnom lekárstve v Slovenskej republike na začiatku 90. rokov sa nevyhnutne museli prejavíť aj na spektre odborných činností poskytovaných nemocničnými lekárnami. V novembri 2000 sa vykonal v súbore 63 nemocničných lekárníkov zo 48 nemocničných lekární SR dotazníkový prieskum zameraný na zistenie spektra odborných činností poskytovaných nemocničnými lekárnami, pracovného profilu nemocničných lekárníkov, záujmu nemocničných lekárníkov o jednotlivé odbornosti nemocničného lekárstva, ako aj miery spokojnosti nemocničných lekárníkov s prácou v nemocničnej lekární.

Pri zisťovaní základného spektra odborných činností sa vychádzalo z počtu zriadených oddelení v nemocničnej lekární. 96 % nemocničných lekární má zriadené 1 – 6 oddelení. Dominujú nevýrobné oddelenia nemocničnej lekární: 75 % nemocničných lekární má zriadené oddelenie klinickej farmácie, 75 % oddelenie zdravotníckych pomôcok a 23 % oddelenie ekonomiky a manažmentu. Z výrobných oddelení má zriadené oddelenie prípravy 77 % nemocničných lekární, ale oddelenie prípravy sterilných liekov sa vyskytuje už len v 17 % lekární a oddelenie prípravy cytostatík dokonca len v 6 % lekární. Oddelenie kontroly má zriadené 38 % lekární. V pracovnej náplni nemocničných lekárníkov dominuje predovšetkým oblasť klinickej farmácie, nasleduje oblasť prípravy liekov, ekonomiky a manažmentu a kontroly liekov. Menej rozšírenými činnosťami je práca nemocničných lekárníkov v oblasti prípravy sterilných liekov, zdravotníckych pomôcok a predovšetkým v oblasti prípravy cytostatík. Najvyšší záujem majú nemocniční lekárníci o klinickú farmáciu (stupeň záujmu 1,6), nasleduje príprava liekov (stupeň záujmu 2,6), ekonomika a manažment (stupeň záujmu 2,9), kontrola liekov (stupeň záujmu 4,1), príprava sterilných liekov (stupeň záujmu 4,4), zdravotnícke pomôcky (stupeň záujmu 5,1) a najnižší záujem majú nemocniční lekárníci o prípravu cytostatík (stupeň záujmu 5,8). Prekvapujúca je v súčasnej zložitej situácii slovenských nemocníc a nemocničných lekární relatívna spokojnosť nemocničných lekárníkov s prácou v nemocničnej lekární.

Ďalšia odborná orientácia nemocničných lekárníkov by mala smerovať k prehĺbeniu klinicko-farmaceutických činností orientovaných predovšetkým na konkrétneho pacienta, ako aj k rozširovaniu výrobných činností, predovšetkým v oblasti prípravy sterilných liekov a prípravy cytostatík. Žiaduca je aj väčšia zaangažovanosť nemocničných lekárníkov v oblasti zdravotníckych pomôcok.

Priority odborného vzdelávania v nemocničnom lekárstve z pohľadu nemocničných lekárníkov

Dotazníkový prieskum

J. SÝKORA

Ústavná lekáreň, Národný onkologický ústav, Bratislava

Jedným z kľúčových faktorov ďalšieho rozvoja nemocničného lekárstva v Slovenskej republike je dotvorenie uceleného systému ďalšieho vzdelávania v nemocničnom lekárstve a určenie nosných oblastí ďalšieho vzdelávania nemocničných lekárníkov.

S cieľom určiť priority odborného vzdelávania v nemocničnom lekárstve v SR z pohľadu nemocničných lekárníkov sa v marci 2001 vykonal dotazníkový prieskum. Na prieskume sa zúčastnilo 47 nemocničných lekárníkov z 38 nemocničných lekární v SR, čo predstavuje približne 20 % všetkých farmaceutov zamestnaných v 52 % všetkých nemocničných lekární v SR.

Nemocniční lekárníci hodnoteného súboru uviedli spolu 235 údajov vzťahujúcich sa na odborné témy potrebné pre ďalšie vzdelávanie nemocničných lekárníkov. Najvyšší záujem prejavili nemocniční lekárníci o témy zahrnuté do oblasti ekonomiky a manažmentu (40 % všetkých údajov), nasleduje oblasť klinickej farmácie (34 %), oblasť prípravy liekov (11 %), oblasť kontroly liekov (6 %), oblasť prípravy sterilných liekov (6 %), oblasť zdravotníckych pomôcok (3 %) a oblasť prípravy cytostatík (1 %).

Na základe frekvenčnej analýzy 235 údajov sledovaného súboru nemocničných lekárníkov sa zostavil zoznam 15 najdôležitejších vzdelávacích tém, ktoré nemocniční lekárníci považujú v súčasnosti za priority odborného vzdelávania v nemocničnom lekárstve. Tieto témy bude preto potrebné zohľadniť pri zostavovaní programov všetkých odborných podujatí pre nemocničných lekárníkov.

Kľúčové slová: nemocničné lekárstvo v SR – nemocniční lekárníci v SR – vzdelávanie nemocničných lekárníkov – priority vzdelávania nemocničných lekárníkov – ekonomika a manažment – klinická farmácia – príprava liekov – príprava sterilných liekov – príprava cytostatík –

PRIESKUM POUŽÍVANIA VÝPOČTOVEJ TECHNIKY V NEMOCNIČNÝCH LEKÁRŇACH V SR

Juraj Sýkora, Mgr. Anna Púryová

Súhrn: Dotazníkový prieskum zameraný na používanie výpočtovej techniky v nemocničnom lekárenstve v Slovenskej republike sa uskutočnil v júni 2001 v súbore 62 nemocničných lekární (t. j. v 87 % všetkých nemocničných lekární v SR). Výpočtovú techniku využíva 61 nemocničných lekární súbore. Nemocničné lekárne používajú až 20 rôznych lekárenských systémov na spracovávanie údajov o liekoch a laboratórnych diagnostikách (diagnostických zdravotníckych pomôckach in vitro) a dokonca až 24 rôznych programov na evidenciu zdravotníckych pomôcok. Len 14 nemocničných lekární má lekárenský informačný systém integrovaný do nemocničného informačného systému. Nemocničné lekárne najčastejšie poskytujú do nemocničného informačného systému informácie o nemocničnom liekovom formulári a využívajú ho na komunikáciu s manažmentom nemocníc a s jednotlivými oddeleniami nemocníc. Pomocou výpočtovej techniky objednávajú oddelenia z nemocničnej lekárne lieky v 6 nemocniciach, zdravotnícke pomôcky v 5 nemocniciach a laboratórne diagnostiká len v 3 nemocniciach. V sledovanom súbore nemocničných lekární prevádzkuje nemocničná lekáreň priemerné 4 počítače, najpočetnejšie je zastúpená skupina nemocničných lekární s 6–9 počítačmi (46 % lekární). Vlastní počítačové sieť má 44 % nemocničných lekární. Elektronickú poštu používa 26 % a internet 28 % nemocničných lekární. 93 % nemocničných lekární využíva textový editor a 49 % tabuľkový procesor. Z ostatných programov využíva 82 % nemocničných lekární automatizovaný systém liečivých prípravkov (AISLP) a 34 % lekární objednávací systém Gamo. Zlepšenie využívania výpočtovej techniky v nemocničných lekárnach by prinieslo zavedenie jednotného lekárenského informačného systému (85 % respondentov), zavedenie jednodávkového dispenzačného systému liekov (55 % respondentov) alebo iného systému vhodného na individualizáciu nákladov na jednotlivého pacienta. Veľmi dôležité je aj sústavné vzdelávanie pracovníkov nemocničných lekární v oblasti využívania výpočtovej techniky.

Kľúčové slová: výpočtová technika v nemocničnom lekárenstve – lekárenské informačné systémy – využitie internetu v nemocničnom lekárenstve – jednodávkový distribučný systém liekov

Je nemocničné lekárenstvo atraktívne pre absolventov Farmaceutickej fakulty UK?

R. MAAS¹, J. SÝKORA¹, K. SÝKOROVÁ², K. JEMELKOVÁ³

¹ Ústavná lekáreň, Národný onkologický ústav, Bratislava

² Ústavná lekáreň, Národný ústav tuberkulózy a respiračných chorôb, Bratislava

³ Farmaceutická fakulta UK, Bratislava

Súčasťou výučby na Farmaceutickej fakulte UK v Bratislave je aj odborná stáž študentov piateho ročníka v nemocničnej lekárni. Študenti, ktorí absolvovali túto prax v jednej alebo v dvoch nemocničných lekárňach zo súboru šiestich nemocničných lekární v Bratislave, boli požiadaní o vyplnenie anonymného dotazníka, ktorý mal zachytiť ich názory na odbornú stáž a na prácu lekárni v nemocničnej lekárni, ale aj ich plány do budúcnosti. Z prieskumu vyplynulo, že študenti najviac inklinujú v nemocničnej lekárni k práci v oblasti klinickej farmácie, potom k príprave liekov a zabezpečovaniu liekov, nasleduje kontrola liekov, manažérska činnosť a najmenej zaujímavá je pre študentov práca v oblasti zdravotníckych pomôcok. Prácu vo verejnej lekárni považujú študenti za zaujímavejšiu ako v nemocničnej lekárni. Za profesionálnu prioritu považuje prácu vo verejnej lekárni na Slovensku 53 % študentov, prácu v zahraničí preferuje 15 % študentov, prácu v zastúpení zahraničnej farmaceutickej firmy na Slovensku 12 % študentov a len po 9 % študentov súboru má záujem pracovať v nemocničnej lekárni alebo vo farmaceutickom výskume. Ako dôvody nízkeho záujmu o prácu v nemocničnej lekárni uvádzajú študenti veľmi krátke trvanie odbornej praxe v nemocničnej lekárni, vysoký podiel administratívnych činností pri práci v nemocničnej lekárni a výraznú absenciu priameho kontaktu nemocničného lekárni s pacientom. K popularizácii nemocničného lekárenstva medzi študentmi Farmaceutickej fakulty UK by mohlo prispieť dlhšie trvanie odbornej stáže v nemocničnej lekárni a dôsledné rozširovanie činností klinickej farmácie v každodennej práci nemocničného lekárni.

Kľúčové slová: názory študentov FaF UK – nemocničné lekárenstvo – dotazníkový prieskum – atraktívnosť práce v nemocničnej lekárni

Nemocničné lekárenstvo 2003 v Slovenskej republike

J. SÝKORA

Ústavná lekáreň, Národný onkologický ústav, Bratislava

V posledných mesiacoch tohto roka bola najčastejšou témou v slovenskom zdravotníctve katastrofálna situácia vo financovaní verejných lekární zdravotnými poisťovňami (predovšetkým Všeobecnou zdravotnou poisťovňou) a následné protestné zatváranie verejných lekární alebo obmedzenie výdaja liekov na lekársky predpis vo verejných lekárnach, čo sa aj stretlo s obrovským záujmom slovenských médií. Na prvý pohľad sa preto môže zdať, že súčasná situácia v nemocničnom lekárenstve nie je taká dramatická ako vo verejnom lekárenstve. Opak je však pravdou. Nemocničné lekárenstvo prežíva jedno z najdramatickejších období svojho vývoja a dokonca sa často diskutuje o jeho ďalšej existencii. Spomeňme si na zložitý proces privatizácie verejných lekární takmer pred 10 rokmi. A podobný proces zachvátil v súčasnosti s plnou silou aj nemocničné zariadenia. Celý systém zariadení ústavnej starostlivosti je rozkývaný, pracuje vo veľkej neistote a strachu z prítomnosti, ale aj budúcnosti. K tomu sa navyše pridružuje ešte obrovská celková zadlženosť celého slovenského zdravotníctva.

Sekcia nemocničných lekárníkov SLeK i napriek tomu, ako jedna z mála odborných sekcií SLeK, pokračovala vo svojej činnosti aj v roku 2003. V rámci regionálnych lekárníckych komôr pracuje osem regionálnych sekcií nemocničných lekárníkov, pričom každá ma zvoleného svojho predsedu (Mgr. R. Maas, predseda regionálnej Sekcie nemocničných lekárníkov za Bratislavský kraj (NOÚ, Bratislava), Mgr. Z. Hlinková, predsedkyňa regionálnej Sekcie nemocničných lekárníkov za Trnavský kraj (NsP Galanta), Mgr. A. Púryová, predsedkyňa regionálnej Sekcie nemocničných lekárníkov za Trenčiansky kraj (NsP Trenčín), PharmDr. K. Hudecová, predsedkyňa Regionálnej Sekcie nemocničných lekárníkov za Nitriansky kraj (NsP Levice), Mgr. L. Kaplánová, predsedkyňa regionálnej Sekcie nemocničných lekárníkov za Žilinský kraj (MFN, Martin), Mgr. K. Čupková, predsedkyňa regionálnej Sekcie nemocničných lekárníkov za Banskobystrický kraj (NsP Banská Bystrica), RNDr. A. Sudová, predsedkyňa regionálnej Sekcie nemocničných lekárníkov za Prešovský kraj (NsP Svidník), RNDr. P. Slivko, CSc., predseda regionálnej Sekcie nemocničných lekárníkov za Košický kraj (NsP Spišská Nová Ves).

Mnohí nemocniční lekárníci pracujú aj v republikových alebo regionálnych komorových radách, kontrolných výboroch alebo čestných radách.

Výbor sekcie pripravil pre nemocničných lekárníkov za uplynulý rok 7 odborných podujatí s celoslovenskou účasťou, ktorých vyvrcholením boli XII. pracovné dni nemocničných lekárníkov (19. 11. – 21. 11. 2003 v Bratislave), o priebehu, ktorých budem informovať nižšie.

Výbor sekcie za uplynulé obdobie aktívne stimuloval nemocničných lekárníkov aj k publikačnej činnosti. Dôkazom toho je 14 príspevkov nemocničných lekárníkov v Lekárnických listoch, 4 vo Farmaceutickom obzore a 26 príspevkov v časopise Lekárnik.

V roku 2003 zorganizovala Sekcia nemocničných lekárníkov SLeK prieskum prípravy IPL v nemocničných lekárnach. Do prieskumu sa zapojilo 53 nemocničných lekární (zo 70 oslovených). Prieskum ukázal, že v nemocničných lekárnach sa pripravuje takmer 180 IPL. Jednotlivé predpisy sa budú podrobne analyzovať a hodnotiť. Konečným cieľom je pripraviť súhrnnú publikáciu so zoznamom pripravovaných IPL v nemocničných lekárnach v SR, ktorých spôsob prípravy zodpovedá požiadavkám SVP a SL1. Súčasťou projektu je ekonomické vyhodnotenie výhodnosti prípravy týchto IPL v nemocničných lekárnach.

Sekcia nemocničných lekárníkov úzko spolupracuje s Ministerstvom zdravotníctva SR prostredníctvom Pracovnej komisie pre nemocničné lekárenstvo pri Odbore liekovej politiky SZS MZ SR a úzko spolupracuje aj s Ústrednou komisiou pre racionálnu farmakoterapiu a liekovú politiku. Výsledkom tejto spolupráce je už 4-ročné sledovanie nákladov na lieky, diagnostické zdravotnícke pomôcky in vitro a zdravotnícke pomôcky v zariadeniach ústavnej starostlivosti (ZÚS) v SR a ich priebežné publikovanie vo Farmaceutickom obzore. Súčasťou projektu sledovania nákladov na lieky je aj sledovanie vývoja nákladov na cytostatiká, antibiotiká a antimykotiká v ZÚS. V tomto projekte chceme pokračovať aj v roku 2004 a výsledky analyzovať a ďalej publikovať. Analýza spotreby liekov v ZÚS za roky 1998 – 2002 ukázala, že náklady na lieky v ZÚS v jednotlivých rokoch sú takmer rovnaké cca vo výške 2 miliárd Sk (t. j. cca 10 % celkových nákladov zdravotných poisťovní na lieky). V roku 2002 v porovnaní s rokom 2001 došlo k poklesu nákladov na lieky o 3,5 %

a predbežné odhady za rok 2003 predpokladajú ešte ďalší pokles. Tieto údaje dokladujú len známu skutočnosť, že zabezpečovanie nemocníc a ostatných ZÚS liekmi a zdravotníckymi pomôckami je absolútne nedostatočné a neraz je „vylepšované“ vďaka vzorkám liekov od farmaceutických firiem a ešte častejšie liekmi, ktoré rôznym spôsobom dostávajú hospitalizovaní pacienti prostredníctvom verejných lekární. Každý nemocničný lekárnik prežíva v súčasnosti veľmi často frustrujúci pocit a obrovský stres, keď pre nedostatok financií nevie zabezpečiť lieky pre hospitalizovaných pacientov v požadovanom množstve. Niet preto divu, že personálne obsadenie nemocničných lekární klesá pre obrovský pracovný stres a aj pre neistotu z budúcnosti.

Sekcia nemocničných lekární pri príležitosti XII. pracovných dní nemocničných lekární vydala už 5. vydanie brožúrky Zoznam nemocničných lekární v SR, ktorého súčasťou je aj analýza personálneho obsadenia nemocničných lekární v SR. K 31. 10. 2003 evidovala Sekcia nemocničných lekární SLeK 68 nemocničných lekární (2 výrobné infúzných roztokov sú súčasťou nemocničných lekární DFNSP v Bratislave a FN NsP Prešov). V 68 nemocničných lekárnách pracuje celkovo 735 zamestnancov z toho 202 farmaceutov, 298 farmaceutických laborantov a 235 ostatných pracovníkov. Od posledného vydania Zoznamu nemocničných lekární v SR v roku 2001 došlo k zániku troch nemocničných lekární: v NsP Ružomberok (Zilinský kraj), v NsP Hnúšťa (Banskobystrický kraj) a v NsP Kralovský Chlmec (Košický kraj). Počet farmaceutov v nemocničných lekárnách klesol o 27 (12 %), farmaceutických laborantov o 52 (15 %), počet ostatných pracovníkov o 103 (30 %). Celkovo poklesol počet pracovníkov nemocničných lekární oproti roku 2001 o 182 zamestnancov (20 %)!

Ďalšia budúcnosť nemocničných lekární je veľmi nejasná. Nemocničné lekárne v zmysle platného zákona nemôžu uplatňovať obchodné rozpätie na financovanie svojej činnosti, ako je to v prípade verejných lekární. Z prísne ekonomického hľadiska je potom pre neodborníka samotná existencia nemocničnej lekárne stratová pre každé ZÚS. Z tohto dôvodu cítim v súčasnosti obrovský tlak zo strany manažmentov nemocníc na znižovanie počtu zamestnancov nemocničných lekární a dokonca snahu o ich zrušenie. Z rôznych dôvodov, často nie racionálnych, je zrejmy evidentný cieľ zabezpečovať lieky pre nemocnice prostredníctvom verejných lekární. Z dikcie zákona č. 140 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach to však je nemožné a potvrdzuje to aj právna analýza, ktorú pre Sekciu nemocničných lekární a pre celú SLeK vypracovala advokátska kancelária JUDr. O. Škodlera, právneho poradcu SLeK. Z právnej analýzy jednoznačne vyplýva, že poskytovanie lekárenskej starostlivosti nemocničným zariadeniam verejnými lekárnami je protiprávne. Čo však pozorujeme v praxi? V mnohých nemocniciach prebiehajú intenzívne rokovania manažmentov nemocníc s prevádzkovateľmi verejných le-

kární, ktorých cieľom je protiprávne zrušenie nemocničnej lekárne a prevzatie zásobovacej funkcie verejnou lekárnou pod pláštikom ekonomickej výhodnosti. Tak došlo v tomto mesiaci (november 2003) k prevzatíu nemocničnej lekárne v NsP Ilava verejnou lekárnou. Existujú vážne náznaky, že sa to isté udeje v NsP Snina, NsP Bardejov a NsP Žilina. My, nemocniční lekárníci, sa potom pýtame, na čo bolo vôbec dobré oddelenie a privatizovanie verejných častí bývalých nemocničných lekární? Dostávame sa tak opäť k zmiešaným typom verejných lekární s nemocničnými v jednom celku, tak ako to bolo kedysi ešte za bývalých lekárenských služieb, len s tým rozdielom, že prevádzkovateľom je súkromný právny subjekt. Mnohí moji kolegovia a aj ja sme dlhé roky pracovali v takýchto lekárnách a ťažko sme sa vyrovnávali so stratou verejných častí. Ale vyrovnali sme sa s tým a mnohí z nás si obľúbili úzku spoluprácu s nemocničnými oddeleniami. Máme radi takýto typ odbornej lekárskej práce v nemocnici, ktorý má svoje fascinujúce špecifiká. Myslíme si, že naša lekárska profesia potrebuje aj takýchto špecificky zameraných lekárníkov na nemocničné prostredie, lekárníkov ktorí nemocničné prostredie dôverne poznajú a plne sa mu venujú. Odborné časopisy sú v súčasnosti plné článkov o medikačných chybách v nemocniciach a o úlohe lekárnika v ich prevencii a riešení. Chceme sa, my lekárníci, napr. aj tejto krásnej úlohy vzdať? Pred pár dňami sme privítali na XII. pracovných dňoch nemocničných lekárníkov v Bratislave ministra zdravotníctva SR MUDr. R. Zajaca. Zaujímavo hovoril o perspektíve „vyrovnaní sancí medzi verejnými a nemocničnými lekárnami“, ktoré spočíva v tom, že verejnú lekáreň budú môcť poskytovať lekárenskú starostlivosť nemocniciam a nemocničné lekáreň verejnosti a prežije z nich ten „chytrejší a šikovnejší“. Ale prežije aj naša odbornosť?

Všetci lekárníci, či už nemocniční alebo verejní, musíme byť v týchto zložitých časoch jednotní v dodržiavaní platnej legislatívy. Táto výzva znie až absurdne, ak predpokladáme, že Slovenská republika je právny štát, v ktorom sa zákony dodržiavajú! Tí kolegovia, verejní lekárníci, ktorí vstupujú do rokovania s manažmentmi nemocníc, nielen, že porušujú zákon ale vlastne týmto spôsobom indukujú a navádzajú na zmenu platnej legislatívy. Likvidujú nemocničné lekáreň, ohrozujú aj existenciu rodín pracovníkov v týchto lekárnách, ale v konečnom dôsledku ohrozujú aj tých verejných lekárníkov, ktorí majú priamo v nemocniciach alebo pri nemocniciach svoje verejné lekáreň a ktorí nechcú porušovať platnú legislatívu. V poslednom období všetci apelujeme na jednotu lekárskeho stavu, na dodržiavanie etiky lekárnika a na dodržiavanie platných zákonov. Robme to teda aj v praxi!

Zastavme proces rušenia nemocničných lekární a zastavme snahu o poskytovanie lekárenskej starostlivosti nemocniciam prostredníctvom verejných lekární kým je čas! Aby sa verejný lekárník nestal hrobárom nemocničného a opačne nemocničný lekárník verejného!

Nemocničné lekárenstvo v Európe

časť 1.

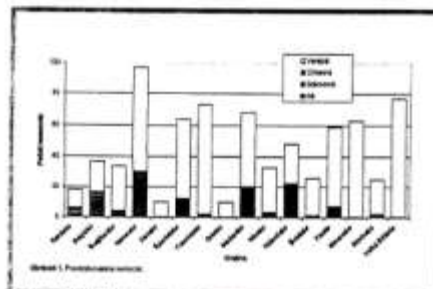
**Európska asociácia
nemocničných lekárníkov a metodika
celoeurópskeho prieskumu
nemocničného lekárenstva**

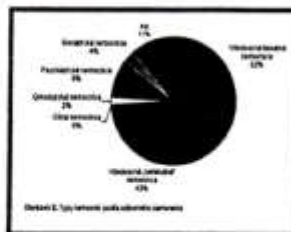
Európski nemocniční lekárníci sú združení v Európskej asociácii nemocničných lekárníkov (EAHP – European Association of Hospital Pharmacists). EAHP združuje 22 národných organizácií nemocničných lekárníkov z členských krajín Európskej únie a Švajčiarska, Maďarska, Nórska, Slovinska, Chorvátska, Poľska, Českej republiky a samozrejme Slovenska. V súčasnosti má 14 000 členov. EAHP vydáva časopis Európske nemocničné lekárenstvo (EHP – European Hospital Pharmacy).

S cieľom porovnať úroveň a trendy v nemocničnom lekárenstve v Európe realizovala EAHP v roku 1995 a 2000 dva veľké celoeurópske prieskumy. V časopise Lekárnik Vás postupne budeme zoznamovať s výsledkami celoeurópskeho prieskumu nemocničného lekárenstva uskutočneného v roku 2000. Realizovaný prieskum sa uskutočnil dotazní-

Stрана	1995	2000
Číslo lekární	Účastníci	Účastníci
Belgicko	1	1
Dánsko	1	1
Francúzsko	1	1
Grécko	1	1
Irsko	1	1
Itália	1	1
Nemecko	1	1
Nórsko	1	1
Portugalsko	1	1
Španielsko	1	1
Švajčiarsko	1	1
Veľká Británia	1	1
Slovensko	1	1
Slovenská Republika	1	1
Spolu	14	14

Myšlienka založiť európsku asociáciu nemocničných lekárníkov vznikla v roku 1969 a 6. 3. 1972 bola založená EAHP v Haagu. Zakladajúcimi členmi boli Belgicko, Veľká Británia, Dánsko, Francúzsko, Nemecko a Holandsko. Sekcia nemocničných lekárníkov SLeK sa stala členom EAHP v roku 1991.

- Základnými cieľmi EAHP sú:
- rozvíjať nemocničné lekárenstvo a vytvoriť spoločnú farmaceutickú doktrínu v Európe,
 - posilňovať a rozvíjať postavenie a úlohu nemocničných lekárníkov v zdravotnej starostlivosti,
 - formulovať a obhajovať záujmy nemocničných lekárníkov v jednotlivých členských krajinách a na celoeurópskej úrovni,
 - rozvíjať a podporovať spoluprácu s odbornými spoločnosťami.

kvality, farmaceutická analýza a klinická biochémia, služby pre ambulancných pacientov, lekárenská prax, poskytovanie informácií o liekoch, nemocničné komisie, nemocničný liekový formulár, výcvik a programy profesionálneho rastu. Na oboch prieskumoch sa zúčastnili aj slovenskí nemocniční lekárníci. Slovenský preklad dotazníka, jeho distribúciu a sumarizáciu údajov zo 66 slovenských nemocníc zabezpečili autori tohto príspevku. Výsledky prieskumu umožňujú porovnať naše ne-

kovou formou. Dotazník sa skladal zo 75 otázok rozdelených do 12 sekcií: charakteristika nemocnice, charakteristika lekární, výpočtová technika, farmaceutická výroba, zabezpečovanie kontroly a hodnotenie

mocničného lekárenstva s lekárenstvom v ostatných európskych krajinách a usmerňovať jeho ďalšiu vývoj a smerovanie.

V roku 1995 sa na prieskume zúčastnilo 1 544 nemocničných lekární z 18 krajín, v roku 2000 to bolo 748 lekární zo 16 krajín (tab. 1). Štruktúra prevádzkovateľov nemocníc je zobrazená na obr. 1. Zaujímavé je vysoké zastúpenie cirkevných nemocníc v Nemecku a z Rakúska, verejných nemocníc z Veľkej Británie, Dánska, Grécka, Francúzska, Švajčiarska, Nórska, Švédska, Slovinska, samozrejme Slovenska a súkromných nemocníc z Holandska, Belgicka a Španielska na vysokej úrovni prieskumu. Väčšina zariadení má charakter všeobecných nefakultných alebo fakultných nemocníc (obr. 2). 95 % nemocníc je neziskového typu (obr. 5).

Pripravili:
PharmDr. Juraj SÝKORA, CSC,
Ústavná lekáreň, NOÚ Bratislava
Mgr. Roman MAAS
Ústavná lekáreň, NOÚ Bratislava
Mgr. Zuzana HLINKOVÁ
Nemocničná lekáreň, NaP Galanta
Mgr. Mária PISÁKOVÁ
Nemocničná lekáreň, NaP Komárno
PharmDr. Ema ŠEBEJOVÁ
Nemocničná lekáreň, NaP Prešov

učíme sa zo skúseností iných

Čo sme dosiahli?

- 90. roky – pojmy nemocničné lekárne, nemocničný lekárnik - pojmy úplne neznáme pre slovenských lekárníkov
- zásady pre zriaďovanie a prevádzku nemocničných lekární
- pracovné dni nemocničných lekárníkov (od roku 1994)
- vytvorenie Sekcie nemocničných lekárníkov SLeK (1994)
- definícia nemocničnej lekárne a oddelení nemocničnej lekárne v zákone o liekoch a zdravotníckych pomôckach
 - oddelenie prípravy cytostatík
- vyhláška a požiadavkách na správnu lekárenskú prax – priestorové, materiálové vybavenie a personálne obsadenie nemocničných lekární

Čo sme dosiahli?

- platové ohodnotenie zamestnancov nemocničných lekární
- členstvo v EAHP – 1996
- delegáti za SR
 - Dr. Sýkora, Dr. Mass, Dr. Némethy, Dr. Gombárová, Dr. Slimáková, Dr. Ďurčanská, Dr. Šatník, Dr. Komjáthy, Dr. Porubcová
- valné zhromaždenie EAHP 2006 - Bratislava

SEKCIA NEMOCNIČNÝCH LEKÁRNIKOV SLeK
SLOVENSKÁ ZDRAVOTNÍCKA UNIVERZITA
Ústav farmácie, Lekárska fakulta

XXVII. KONGRES NEMOCNIČNÉHO LEKÁRENSTVA

venovaný 25. výročiu založenia
Sekcie nemocničných lekárníkov SLeK

22. – 23. november 2018, Bratislava

Nemocničné lekárenstvo 2018

doc. PharmDr. Juraj Sýkora, CSc.^{1,2}

¹Sekcia nemocničných lekárníkov, Slovenská lekárnická komora

²Ústav farmácie, Lekárska fakulta, SZU, Bratislava

Správa o činnosti Sekcie nemocničných lekárnikov SLeK na XXVII. kongrese nemocničného lekárnenstva, 22.11.2018, Bratislava

Organizačná štruktúra Sekcie v roku 2018

Zloženie predsedníctva Sekcie: doc. PharmDr. Juraj Sýkora, CSc., predseda, RLeK Bratislava, PharmDr. Zuzana Obšatníková, členka predsedníctva, RLeK Prešov, PharmDr. Vasil Šatník, PhD., člen predsedníctva, RLeK Banská Bystrica, člen prezídia SLeK, koordinátor prezídia SLeK pre oblasť nemocničného lekárnenstva.

Výbor Sekcie: členovia regionálnych predsedníctiev Sekcie: PharmDr. Zuzana Ághová, RLeK Nitra, PharmDr. Adriana Ďurčanská, RLeK Bratislava, PharmDr. Vlasta Gombárová, RLeK Bratislava, PharmDr. Komjáthy Hajnalka, PhD., RLeK Nitra, PharmDr. Zuzana Obšatníková, členka predsedníctva, RLeK Prešov, PharmDr. Pavol Púčať, RLeK Žilina, doc. PharmDr. Juraj Sýkora, CSc., predseda, RLeK Bratislava, PharmDr. Vasil Šatník, PhD., člen predsedníctva, RLeK Banská Bystrica.

Vedecký tajomník Sekcie: PharmDr. Adriana Ďurčanská, RLeK Bratislava

Delegáti Sekcie na valné zhromaždenia EAHP 2015 – 2018: PharmDr. Ľubica Slimáková, PharmDr. Adriana Ďurčanská, doc. PharmDr. Juraj Sýkora, CSc., PharmDr. Vasil Šatník, PhD.

K 1. 11. 2018 evidovala Sekcia 32 nemocničných lekární a 36 verejných lekární zásobujúcich zariadenia ústavnej starostlivosti, v ktorých pracuje približne 180 farmaceutov.

V roku 2018 Sekcia nemocničných lekárnikov SLeK orientovala svoju činnosť na riešenie otázok nemocničného lekárnenstva v SR a na spoluprácu s Európskou asociáciou nemocničných lekárnikov (EAHP).

Chronologický prehľad aktivít Sekcie nemocničných lekárnikov v SR

1. Výkony nemocničného lekárenstva v Katalógu ambulantných zdravotných výkonov MZ SR

V apríli 2018 pracovná skupina Sekcie nemocničných lekárnikov SLeK podrobne vypracovala registračné listy pre dva ambulantné odborné výkony nemocničného lekárenstva (výkon 33J00001 - Aseptická príprava lieku s obsahom cytostatika II a výkon 33J00002 - Aseptická príprava lieku s obsahom necytostatika), ktoré zaslala na Odbor zdravotných výkonov MZ SR (MUDr. E. Vivodová, MPH, riaditeľka odboru) na ďalšie spracovanie. Súčasne zloženie tejto pracovnej skupiny Sekcie je: doc. PharmDr. Juraj Sýkora, CSc., predseda odbornej pracovnej skupiny pre odborné výkony farmácie, lekárenstva a klinickej farmácie Katalogizačnej komisie zdravotných výkonov MZ SR, Národný onkologický ústav, nemocničná lekáreň, úsek prípravy cytostatík, Bratislava, PharmDr. Vlasta Gombárová, MSc., MBA, Národný onkologický ústav, nemocničná lekáreň, Bratislava, Mgr. Jana Suchá, lekáreň, Detská fakultná nemocnica, Košice, Mgr. Anna Štricová, FNŠP F. D. Roosevelta, nemocničná lekáreň, Banská Bystrica, Mgr. Lucia Telepjanová, Východoslovenský onkologický ústav a.s., nemocničná lekáreň, Košice, RNDr. Tibor Zonnenschein, lekáreň sv. Alžbety, Onkologický ústav sv. Alžbety, Bratislava.

2. Pripomienky Sekcie nemocničných lekárníkov SLeK k novele vyhlášky č. 129/2012 Z. z.

o požiadavkách na správnu lekárenskú prax

Na podnet generálneho riaditeľa Sekcie farmácie a liekovej politiky PharmDr. PhDr. Mateja Petroviča bola zriadená v roku 2017 pracovná komisia MZ SR pre prípravu novely vyhlášky č. 129/2012 Z. z. o požiadavkách na správnu lekárenskú prax.

Pracovná skupina pracuje v zložení: PharmDr. Peter Smieško, predseda pracovnej skupiny, hlavný odborník MZ SR pre odbor lekárenstvo, doc. PharmDr. Juraj Sýkora, CSc., PharmDr. Vasil Šatník, PhD., PharmDr. Patrik Vitkovský, Mgr. Diana Issa, RNDr. Jozef Slaný, CSc.

V roku 2018 sa uskutočnili 2 stretnutia tejto pracovnej skupiny. Cieľom zástupcov Sekcie v pracovnej skupine je prepracovať časti vyhlášky týkajúcej sa nemocničného lekárenstva (doc. Sýkora). vytvoriť zásady na priestorové, prístrojové a personálne obsadenie verejných lekární poskytujúcich lekárenskú starostlivosť zariadeniam ústavnej starostlivosti (Dr. Šatník) a zapracovať do novej vyhlášky rezolúcie Rady Európy na podporu verejného zdravia (Resolution CM/Res(2016)1 O požiadavkách na zabezpečenie kvality a bezpečnosti liekov pripravovaných v lekárňach pre špeciálne potreby pacientov a Rezolúcia CM/Res(2016)2 O správnej rekonštitučnej praxi pre parenterálne lieky v zariadeniach poskytujúcich zdravotnú starostlivosť.

V súčasnosti sú práce na novelizácii vyhlášky dočasne pozastavené v dôsledku výmeny generálneho riaditeľa Sekcie farmácie a liekovej politiky MZ SR.

5. Zriadenie funkcie hlavného odborníka MZ SR pre odbor nemocničné lekárenstvo

Generálny riaditeľ Sekcie farmácie a liekovej politiky PharmDr. PhDr. Matej Petrovič inicioval **v júni 2016** proces menovania hlavných odborníkov MZ SR pre oblasť verejného lekárenstva, nemocničného lekárenstva, klinickej farmácie a farmakoekonomiky. K menovaniu hlavných odborníkov pre nemocničné lekárenstvo a farmakoekonomiku zatiaľ nedošlo z procesných dôvodov. Po vytvorení špecializácie v nemocničnom lekárenstve je však predpoklad pre menovanie hlavného odborníka MZ SR pre odbor nemocničné lekárenstvo. Je potrebné, aby zástupcovia Sekcie obnovili v tejto problematike komunikáciu s novým vedením Sekcie farmácie a liekovej politiky MZ SR.

6. Organizácia, analýza a vyhodnotenie Európskych prieskumov nemocničného lekárenstva (EAHP Survey on Hospital Pharmacy 2015 – 2018) a ich význam pre nemocničné lekárenstvo v SR. (Dr. Ďurčanská, Dr. Slimáková).

7. Aktívna spolupráca členov Sekcie nemocničných lekárníkov na implementácii Európskych vyhlásení nemocničného lekárenstva (European Statements on Hospital Pharmacy) v podmienkach SR (Dr. Komjáthy, Dr. Slimáková).

8. Optimalizovanie obsahu a náplne podstránky Sekcie nemocničných lekárníkov SLeK na internetovej stránke SLeK (Dr. Slimáková, Dr. Komjáthy).

4. Nová špecializácia v nemocničnom lekárstve pre zdravotnícke povolanie farmaceut bola zaradená do nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 296/2010 Z. z. o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností **(zmena: 34/2018 Z.z.)** s účinnosťou od 10. februára 2018. Je potrebné vypracovať a akreditovať vzdelávací program v špecializačnom odbore nemocničné lekárstvo. Pri príprave vzdelávacieho programu je vhodná úzka koordinácia s kolegami v Českej republike (PharmDr.M. Heislerová, PhD. IPVZ Praha), ktorí tiež pripravujú novelizáciu študijného programu.

Na pozvanie EAHP sa 26. marca 2018 uskutoční v Barcelone počas 23. kongresu EAHP informačné stretnutie s významnými národnými zástupcami pre vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov. Doc. Sýkora, predseda Sekcie, kontaktoval doc. PhDr. Zuzanu Slezákovú, PhD., MPH, riaditeľku odboru zdravotníckeho vzdelávania MZ SR, ktorá prijala pozvanie EAHP a spolu s doc. Sýkorom sa zúčastní na tomto stretnutí, ktorého náplňou je problematika špecializácie v nemocničnom lekárstve a harmonizácie vzdelávacích programov tých krajín EÚ, ktoré majú špecializáciu v nemocničnom lekárstve.

3. Odborný seminár Sekcie nemocničných lekárníkov SLeK a Ústavu farmácie Lekárskej fakulty SZU v sa uskutočnil 2.5.2018 v Bratislave na tému „Stav implementácie verifikačného systému na identifikáciu a overovanie pravosti liekov na Slovensku“. Podrobné informácie o seminári boli publikované v časopise Farmaceutický obzor, č. 7/2018, ročník LXXXVII, s. 167-172.

4. Pod odbornou garanciou Sekcie nemocničných lekárníkov sa 7.9.2018 v Starej Lesnej uskutočnil seminár na tému „Multidisciplinárny prístup nemocničných lekárníkov“. Seminár sa venoval problematike parenterálnej výživy a parenterálnemu podávaniu liekov.

5. Semináre na podporu rozvoja klinickej farmácie v NÚSCH Bratislava

PharmDr. S. Porubcová v spolupráci s PharmDr. K. Krajčovičovou z nemocničnej lekárne NÚSCH Bratislava (vedúca lekárne RNDr. K. Machajová) začali v NÚSCH organizovať semináre na podporu rozvoja klinickej farmácie. Prvý seminár sa uskutočnil 14.10.2018 na tému „**Nízkomolekulové heparíny – renálna insuficiencia, obezita**“, druhý seminár sa uskutočnil 8.11.2018 na tému „**Pľúcna hypertenzia.**“

6. Organizácia volieb predsedníctva a predsedu Sekcie nemocničných lekárníkov SLeK na funkčné obdobie 2018 – 2022 v zmysle nového volebného poriadku

Sekcia nemocničných lekárníkov prostredníctvom predsedu sekcie iniciovala v roku 2017 zmenu volebného poriadku pre voľbu predsedníctva odbornej sekcie a predsedu odbornej sekcie. Doterajšie funkčné obdobie totiž ukázalo, že počet členov predsedníctva sekcie (traja) je nedostatočný na organizačné, koncepčné a odborné pokrytie potrieb sekcie. Rozšírenie počtu členov významne znižuje riziko nefunkčnosti predsedníctva a zároveň umožní aj lepšie zastúpenie členov z viacerých regionálnych komôr v predsedníctve z viacerých regionálnych lekárnických komôr a širšie pokrytie odborných činností a zameraní členmi predsedníctva (minimálne 3-členného a maximálne 8-členného). Podľa nového volebného poriadku bude predsedníctvo odbornej sekcie automaticky tvorené všetkými zvolenými predstavami sekcie na regionálnej úrovni. Predsedníctvo sekcie si zvolí predsedu sekcie.

Doterajší predseda Sekcie nemocničných lekárníkov SLeK doc. PharmDr. Juraj Sýkora, CSc., ktorý viedol sekciu v rokoch 1994 – 2018 (25 rokov) už v roku 2017 oznámil, že v roku 2018 už nebude kandidovať za predsedu Sekcie na ďalšie funkčné obdobie 2018 – 2022. V priebehu mesiacov jún – september 2018 v zmysle nového volebného poriadku SLK boli postupne volení predsedovia Sekcie nemocničných lekárníkov príslušnej RLeK, ktorí sa automaticky stávajú členmi predsedníctva Sekcie na celonárodnej úrovni a kandidátmi na predsedu Sekcie. V RLeK Trenčín a RLeK Žilina nedošlo k zvoleniu zástupcov Sekcie na regionálnej úrovni a preto tieto dva regióny nebudú mať zástupcu v predsedníctve Sekcie v rokoch 2018 – 2022. V zmysle platného volebného poriadku sa členmi predsedníctva Sekcie nemocničných lekárníkov SLeK na funkčné obdobie 2018 – 2022 sa stali: Dr. Slimáková, RLeK Bratislava, Dr. Ďurčanská, RLeK Trnava, Dr. V. Šatník, RLeK Banská Bystrica, Dr. E. Rybáková, RLeK Prešov, Dr. Z. Mačková, RLeK Košice. Dňa 22.11.2018 zvolia členovia predsedníctva nového predsedu Sekcie.

Organizácia volieb predsedníctva a predsedu Sekcie nemocničných lekárnikov SLeK na funkčné obdobie 2018 – 2022 v zmysle nového_volebného poriadku

V zmysle platného volebného poriadku sa členmi predsedníctva Sekcie nemocničných lekárnikov SLeK na funkčné obdobie 2018 – 2022 sa stali:

PharmDr. Ľ. Slimáková, MPH, RLeK Bratislava

PharmDr. A. Ďurčanská, MBA, RLeK Trnava

PharmDr. V. Šatník, PhD., RLeK Banská Bystrica

PharmDr. E. Rybáková, RLeK Prešov

PharmDr. Z. Mačeková, RLeK Košice

Dňa 22.11.2018 zvolia členovia predsedníctva nového predsedu Sekcie.

7. XXVII. kongres nemocničného lekárstva sa uskutoční 22.11. – 23.11.2018 v Bratislave. Kongres bude venovaný 25. výročiu založenia Sekcie nemocničných lekárníkov SLeK. Na kongrese vystúpi s prednáškou PharmDr. Petr Horák, prezident Európskej asociácie nemocničných lekárníkov (EAHP) a vedúci nemocničnej lekárne FN Motol, Praha, Česká republika. Nemocničnému lekárstvu v Českej republike a vzdelávaniu v odbore nemocničné lekárstvo v Českej republike sa budú venovať Mgr. Michal Hojný, predseda Sekcie nemocničných lekárníkov ČFS SLS a vedúci Ústavnej lékárny IKEM, Praha, Česká republika a PharmDr. Marcela Heislerová, PhD., IPVZ Praha, Česká republika.

PharmDr. Helena Rotterová

PharmDr. Jiří Kotlář

II. Chronologický prehľad činnosti Sekcie nemocničných lekárnikov - spolupráca s Európskou asociáciou nemocničných lekárnikov (EAHP):

1. Účasť 20 nemocničných lekárnikov na 23rd Congress of the EAHP: „Hospital pharmacist – show us what you can do“, 21.3.-23.3.2018, Göteborg, Švéd. Účasť na stretnutí predsedov národných organizácií nemocničných lekárnikov (nedostatok liekov, implementácia Vyhlásení európskeho nemocničného lekárstva, špecializačné vzdelávanie v nemocničnom lekárstve, 2 účastníci – **doc. Sýkora, predseda sekcie, PharmDr. A. Ďurčanská**).

2. Účasť na každoročnom valnom zhromaždení EAHP (48. valné zhromaždenie Európskej asociácie nemocničných lekárnikov, 7.6. – 10.6.2018, Bukurešť, Rumunsko, 3 delegáti zo SR – **doc. PharmDr. J. Sýkora, CSc., PharmDr. A. Ďurčanská, MBA, PharmDr. Ľ. Slimáková, MPH**).

3. Účasť na EAHP Academy Seminar 2018

a) EAHP Academy Seminar 1: Výpadky liekov - Príčiny a prístupy k zlepšeniam. Medicines Shortages – Causation and Approaches to Improvements, Varšava, 19.10. – 21.10.2018.

Účastníci: PharmDr. Adriana Ďurčanská, MBA, Sekcia nemocničných lekárníkov SLeK a nemocničná lekárka, FNsP Skalica a PharmDr. Slávka Porubcová, Sekcia nemocničných lekárníkov SLeK a nemocničná lekárka, NÚSCH, Bratislava,

b) EAHP Academy Seminar 2: Terapeutické monitorovanie hladín liekov ako nástroj na optimalizáciu farmakoterapie. Therapeutic Drug Monitoring as a Tool for Therapy Optimisation, Varšava, 19.10. – 21.10.2018.

Účastníci: PharmDr. Ľubica Slimáková, MPH, Sekcia nemocničných lekárníkov SLeK, nemocničná lekárka, Nemocnica akad. L. Déreza, Univerzitná nemocnica Bratislava a PharmDr. Hajnalka Komjáthy, PhD., Sekcia nemocničných lekárníkov SLeK, lekárka FORLIFE n.o., Všeobecná nemocnica Komárno

Získané poznatky budú účastníčky prezentovať na XXVII. kongrese nemocničného lekárstva, 22.11. – 23.11.2018 v Bratislave.

4. Členka Sekcie nemocničných lekárníkov SLeK PharmDr. Hajnalka Komjáthy, PhD. pokračuje v práci veľvyslankyne (ambasádorky) Sekcie pre implementáciu Vyhlásení nemocničného lekárstva EAHP v podmienkach Slovenskej republiky. Zúčastňuje sa na rokovaní národných ambasádorov v Bruseli. PharmDr. Hajnalka Komjáthy, PhD. bude informovať o činnosti na XXVII. kongrese nemocničného lekárstva 22.11.2018 v Bratislave.

5. Členka Sekcie nemocničných lekárníkov SLeK PharmDr. Adriana Ďurčanská, MBA koordinovala a pokračuje v koordinovaní prieskumov EAHP (EAHP Survey) v nemocničných lekárnách a verejných lekárnách zásobujúcich nemocnice v SR. Najnovšie výsledky prieskumu bude prezentovať na XXVII. kongrese nemocničného lekárstva 22.11.2018 v Bratislave.

6. Doc. PharmDr. Juraj Sýkora, CSc., člen Sekcie nemocničných lekárníkov SLeK, bol v roku 2018 členom redakčnej rady časopisu **European Journal of Hospital Pharmacy**. V roku 2018 ukončil členstvo v redakčnej rade , v ktorej pôsobil v rokoch 2002 – 2018.

7. Doc. PharmDr. Juraj Sýkora, CSc., člen Sekcie nemocničných lekárníkov SLeK, pracoval v roku 2018 a bude pokračovať v činnosti člena výboru EAHP pre harmonizáciu vzdelávania v nemocničnom lekárenstve a člena pracovnej skupiny 3 (CTF Steering Committee a CTF WG 3). V roku 2018 sa zúčastnil na jednom rokovaní výboru (Brusel, 14.4.2018) a jednom rokovaní pracovnej skupiny 3 (Brusel, 13.10.2018).

8. Doc. PharmDr. Juraj Sýkora, CSc., člen Sekcie nemocničných lekárníkov SLeK, pracoval v roku 2018 a pokračuje v práci **vo vedeckom výbore EAHP (Scientific committee)**. Vedecký výbor organizuje a pripravuje všetky vzdelávacie aktivity EAHP, predovšetkým každoročný kongrese a vzdelávacie akadémie. Stretáva sa spravidla 5x ročne.